

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Kaliszu**

OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU KALISKIEGO

Stan na dzień 31 grudnia 2020 roku

Kalisz, styczeń 2021 r.

WSTĘP	4
I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH	6
1.1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom chorób zakaźnych	6
1.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	9
1.2.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe	14
1.2.2. Wirusowe zapalenia wątroby	16
1.2.3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego	18
1.2.4. Zachorowania na grypę	20
1.3. Programy wykorzenienia chorób zakaźnych w Polsce.....	21
1.4. Realizacja szczepień ochronnych.	21
1.5. Podsumowanie.....	21
II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA.....	23
2.1. Ocena jakości wody.....	27
2.2. Wodociągi o produkcji 1001-10000 m ³ /d	38
2.3. Wodociągi o produkcji 101-1000 m ³ /d	38
2.4. Wodociągi o produkcji <100m ³ /d	45
2.5. Podsumowanie.....	46
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK.....	47
3.1. Domy pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	47
3.3. Hotele	47
3.4. Motele.....	48
3.5. Inne obiekty świadczące usługi noclegowe.....	48
3.6. Obiekty wczasowo-turystyczne.....	48
3.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria	49
3.8. Ustępy publiczne	49
3.9. Cmentarze i Zakłady Usług Pogrzebowych	49
3.10. Kąpieliska.....	50
3.11. Hałas komunalny.....	51
3.12. Interwencje	51
3.13. Inne obiekty	51
3.14. Podsumowanie.....	51
V WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	68
5.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego	68
5.1.1. Struktura zatrudnienia	68
5.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia	68
5.1.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy	70

5.1.5. Nadzór nad zakładami ochrony zdrowia stosującymi cytostatyki.....	70
5.1.6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy.....	70
5.1.7. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi	71
5.2. Choroby zawodowe	72
5.3. Podsumowanie.....	73
VI WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO- WYCHOWAWCZYCH.....	74
6.1. Nadzór nad placówkami oświatowo - wychowawczymi	74
6.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków	74
6.3. Wodociągi i kanalizacja	75
6.4. Sale gimnastyczne	75
6.5. Meble szkolne.....	75
6.6. Rozkłady zajęć szkolnych	75
6.7. Dożywianie w szkołach.....	76
W 2020 roku w skontrolowanych szkołach na terenie powiatu kaliskiego 111 uczniów korzystało z posiłków finansowanych przez GOPS.	76
6.8. Opieka medyczna	76
6.9. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi	76
6.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży.....	77
6.11. Podsumowanie.....	77
VII STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	79
7.1. Zakres nadzoru sanitarnego.....	79
7.3. Stan sanitarny środków transportu żywności	80
7.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	80
7.5. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF	81
7.6. Ocena sposobu żywienia	82
7.7. Podsumowanie.....	82
Podsumowanie.....	88
IX ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	89
X WNIOSKI.....	93

WSTĘP

GŁÓWNY CEL DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ w KALISZU

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Kaliszu w roku 2020 były zadania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii COVID-19.

Ponadto nasze działania dot. promowania zdrowego stylu życia, nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, zapobieganiu powstawaniu chorób i zaburzeń zdrowia, w tym chorób zakaźnych, nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, i innych chorób związanych z warunkami pracy, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz prowadzenie działalności przeciwepidemicznej.

GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ w KALISZU

1. Prowadzenie szeregu działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii COVID-19 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Prowadzenie nadzoru nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.
3. Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
4. Monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Wzmożenie nadzoru nad produktami wprowadzonymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.
6. Wykonywanie analiz mikrobiologicznych próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności.

7. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
8. Zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej.
9. Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
10. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych.
11. Sprawowanie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.
12. Sprawowanie nadzoru nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
13. Wzmożenie nadzoru sanitarnego nad stanem sanitarno–technicznym placów zabaw przy placówkach oświatowo – wychowawczych oraz innych.
14. Realizowanie niezbędnych czynności zapobiegawczych lub kontrolnych w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego i niezwłoczne przekazywanie informacji w tym zakresie do organów wyższego stopnia.
15. Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, przy realizacji przedsięwzięć oraz ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
16. Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnych z potrzebami społeczności lokalnych, w tym związanych ze specyficzną sytuacją epidemiologiczną miasta Kalisza.
17. Dostosowywanie struktur organizacyjnych, rozszerzenie zakresu akredytacji badań laboratoryjnych oraz rozwijanie efektywności poboru i transportu próbek do laboratoriów w celu usprawnienia funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
18. Podnoszenie kwalifikacji pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie.

W ocenie stanu sanitarnego ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez poszczególne sekcje – stanowiska Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Kaliszu. Prezentowane w ww. dokumencie dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2019 realizowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu w ramach programu badań statystycznych.

Ocena stanu sanitarnego i sytuacja epidemiologiczna powiatu kaliskiego w roku 2020 jest dostępna również na stronie internetowej pod adresem:

<http://www.psse-kalisz.pl/>

I SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

1.1. Działania związane z zapobieganiem epidemiom chorób zakaźnych

W bieżącym roku sprawozdawczym, w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 i ogłoszeniem stanu epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, wszelkie wysiłki pracowników zostały skierowane do działań na rzecz walki z wirusem SARS-CoV-2. Podjęto nowe zadania polegające na:

1. udzielaniu informacji na wszelkie tematy organizacyjne związane z epidemią zwłaszcza rozpoczęcia i zakończenia kwarantanny lub izolacji,
2. niezwłocznym kontaktem telefonicznym z osobami i z dodatnim wynikiem badań w kierunku wirusa, ustalaniu osób z kontaktu i nakładanie na te osoby kwarantanny,
3. koordynowaniu przepływu informacji z lekarzami rodzinnymi POZ,
4. zbieraniu informacji o zakażeniach, osobach będących w kontakcie z osobami zakażonymi,
5. codziennym raportowaniu dynamicznie zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu kaliskiego,
6. budowaniu bazy danych (rejestrów) o zakażeniach, do wykorzystania w planowaniu kolejnych działań,

7. koordynowaniu masowego dostępu do badań przesiewowych - współpraca z mobilnymi punktami pobrań,
8. współpracy z innymi instytucjami takimi jak Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne w całym kraju, Komendą Miejską Policji, Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Poczta Polska w ramach prowadzonego nadzoru nad osobami objętymi izolacją lub kwarantanną.

Dnia 11 marca 2020 roku Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła pandemię nowego koronawirusa, SARS-CoV-2 alarmując o rosnących zakażeniach na świecie. Ogłoszenie światowej pandemii to najwyższy stopień alertu, jaki jest wydawany przez WHO.

Pierwszym przypadkiem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 w powiecie kaliskim była 37 letnia kobieta, hospitalizowana w szpitalu jednoimiennym w Poznaniu. Zachorowanie zakończyło się zgonem w dniu 22 marca 2020r.

Zachorowania na Covid-19 w powiecie ziemskim jak i w całej Polsce w roku 2020 przebiegały w dwóch falach epidemiologicznych.

Początek pierwszego wzrostu zachorowań rozpoczął się od połowy marca 2020. Dotyczył w większości osób zamieszkujących domy pomocy społecznej, domy seniorów oraz pacjentów przebywających w placówkach opieki paliatywnej.

Druga fala zachorowań rozpoczęła się w połowie października i miała charakter ognisk rozproszonych gdzie nie dominowało jedno ognisko zakażeń. Najczęściej były to niewielkie ogniska z imprez domowych, rodzinnych, placówkach oświatowych oraz mniejsze ogniska w zakładach pracy.

W roku sprawozdawczym 2020 zarejestrowano 13 ognisk zachorowań na COVID-19.

Dane poszczególnych zachorowań przedstawia poniższa tabela.

Czynnik etiologiczny	Miejsce wystąpienia zachorowań	Liczba			
		ognisk	zachorowań	hospitalizowanych	zgonów
SARS-CoV-2	Urząd Gminy Ceków	1	2	0	0
SARS-CoV-2	Hospicjum w Rożdżalach	1	3	1	0
SARS-CoV-2	NZOZ Korzeniew	1	2	1	0
SARS-CoV-2	Wesele Brzeziny	1	4	0	0
SARS-CoV-2	Szkoła Radliczyce	1	4	0	0
SARS-CoV-2	DPS Pośrednik	1	3	3	1
SARS-CoV-2	DPS Lisków	1	4	1	1
SARS-CoV-2	Urząd Gminy Brzeziny	1	8	1	0
SARS-CoV-2	Przedszkole Stobno	1	3	0	0
SARS-CoV-2	DPS „Bursztynowe Zacisze” Lisków	1	69	51	16
SARS-CoV-2	DPS Lisków	1	6	1	0
SARS-CoV-2	Mc Keen-Beef Lisków	1	40	0	0
SARS-CoV-2	CEKO - Goliszew	1	3	0	0
Razem		13	151	59	18

Podejmowane w 2020 roku działania w zakresie innych chorób zakaźnych wynikały z sytuacji epidemiologicznej i dotyczyły:

- nadzoru nad zgłaszalnością chorób zakaźnych, a w szczególności chorób inwazyjnych.
- nadzoru nad osobami z zatruciem pokarmowym wywołanym *Salmonellą* i kierowaniem osób z bliskiego kontaktu na badania w kierunku nosicielstwa.
- nadzoru nad osobami z kontaktu z chorymi na gruźlicę prątkującą.

- kierowania na szczepienia p/wzw B osób zakażonych wirusem HCV oraz osób z bliskiego kontaktu z zakażonymi wirusem HBV.
- zapobiegania wściekliznie poprzez prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych wśród osób pokąsanych, nadzór nad osobami szczepionymi przeciwko wściekliznie, współpracę z innymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno-Epidemiologicznymi, na terenie których dochodziło do zagrożeń (występowały pokąsania) oraz stałą współpracę z Państwową Inspekcją Weterynaryjną.

1.2. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Analizując sytuację epidemiologiczną w 2020 roku dotyczącą innych chorób zakaźnych niż COVID-19 stwierdzono w większości, znaczne zmniejszenie liczby zachorowań.

W roku sprawozdawczym 2020 nie odnotowano zachorowań na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne, czyli choroby łatwo rozprzestrzeniające się, o wysokiej śmiertelności, powodujące szczególne zagrożenie dla zdrowia publicznego (np. cholera, dżuma, ospa prawdziwa, wirusowe gorączki krwotoczne.) a zachorowania, przeciwko którym prowadzone są obowiązkowe szczepienia ochronne utrzymywały się na stałym niskim poziomie lub nie występowały w ogóle (np. krztusiec, błonica, tężec, nagminne porażenie dziecięce, wścieklizna).

W roku 2020 znacznie zmalała zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby (typu B i C łącznie) i wynosiła 1,3 ogółem zarejestrowano 11 zachorowań, porównywalnie w 2019 roku zapadalność wynosiła 3,6, zachorowań było 30 (*rozd.I.2.2*) .

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie powiatu ziemskiego nie zarejestrowano ogniska chorób szerzących się drogą pokarmową.

W roku 2020 odnotowano 1 zgon z powodu chorób zakaźnych:

- 1 zgon w przebiegu posocznicy *Streptococcus pneumoniae* – mężczyzna 57 lat.

Choroby inwazyjne

W roku 2020 nie odnotowano ognisk epidemicznych chorób inwazyjnych spowodowanych przez *Haemophilus influenzae*, *Streptococcus pneumoniae* i *Neisseria meningitidis*.

Tab. 1. Choroby inwazyjne - zachorowalność w latach 2013 – 2020

Choroby inwazyjne wywołane przez:	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
<i>Haemophilus influenzae</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Neisseria meningitidis</i> – (posocznica, zap. opon m-r.)	0	0	0	1	1	1	0	1
<i>Streptococcus pneumoniae</i> – (posocznica, zap. opon m-r. i mózgu)	0	1	0	0	1	0	0	1

Borelioza

W bieżącym roku sprawozdawczym spadła liczba zachorowań na boreliozę. Zarejestrowano 11 przypadków przy wsp. zap. 1,3. Porównywalnie, w roku 2019 było 15 zachorowań (wsp. zap. 1,8). We wszystkich przypadkach rozpoznano boreliozę skórną w postaci rumienia wędrującego.

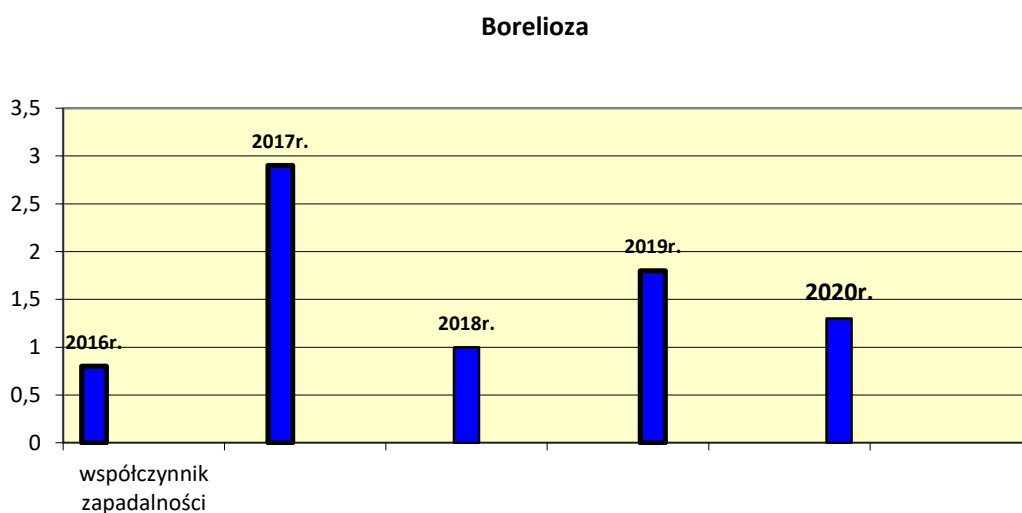
W trakcie dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że w większości narażenie na ukłucie przez kleszcza wystąpiło w ogródkach przydomowych osób. Wśród chorych było 1 narażenie zawodowe, był to rolnik.

Strukturę zachorowań na boreliozę w latach 2016-2020 w powiecie ziemskim przedstawia umieszczona poniżej tabela i wykres:

Tab. 2. Struktura zachorowań na boreliozę w ostatnich 5 latach w powiecie ziemskim.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.		2020 r.	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach..	Wsp. zap.	L. zach..	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Borelioza	7	0,8	24	2,9	8	1,0	15	1,8	11	1,3

Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców

Ryc. 1 - Borelioza - zachorowalność w latach 2016 – 2020 w powiecie ziemskim

Pokasania osób przez zwierzęta - narażenia na wściekliznę

W roku 2020 ogółem zgłoszono 35 przypadków pokąsań przez zwierzęta na terenie powiatu ziemskiego. Porównywalnie w roku 2019 ogółem zgłoszono 58 przypadków. Szczepieniom poddano 11 osób zamieszkałych na terenie powiatu ziemskiego. Pozostałe osoby zostały zwolnione ze szczepień p/wściekliznę dzięki wykluczeniu wścieklizny u badanych zwierząt przez lekarzy weterynarii. Jest to efekt współpracy z Państwową Inspekcją Weterynaryjną oraz innymi Powiatowymi Inspekcjami Sanitarnymi. Zachorowań na wściekliznę u ludzi nie stwierdzono.

Neuroinfekcje

W roku sprawozdawczym 2020 zmalała liczba zachorowań na neuroinfekcję. Zarejestrowano 7 przypadków zachorowań (wsp. zap. 0,9). W roku 2019 zgłoszono 10 przypadków (wsp. zap. 5,5).

Wśród zachorowań stwierdzono:

- 1 przypadek zapalenia opon mózgowych z posocznicą wywołane przez *Neisseria meningitidis*.
- 1 przypadek posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*.
- 4 przypadki zapalenia opon mózgowych na tle wirusowym nieokreślonym.
- 1 przypadek zapalenia opon mózgowych o nieokreślonej etiologii.

Wszystkie osoby były hospitalizowane. Odnotowano 1 zgon z powodu posocznicy wywołanej *Streptococcus pneumoniae*.

Zachorowanie na Inwazyjną Chorobę Meningokokową dotyczyło 55 letniego mężczyzny, u którego rozpoznano zapalenie opon mózgowych oraz posocznicę wywołaną przez *Neisseria Meningitidis* grupy B. Chemioprophylaktyce poddano 13 osób z bliskiego otoczenia.

Zachorowanie na Inwazyjną Chorobę Pneumokokową zakończone zgonem dotyczyło 57 letniego mężczyzny, u którego rozpoznano posocznicę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*.

Gruźlica

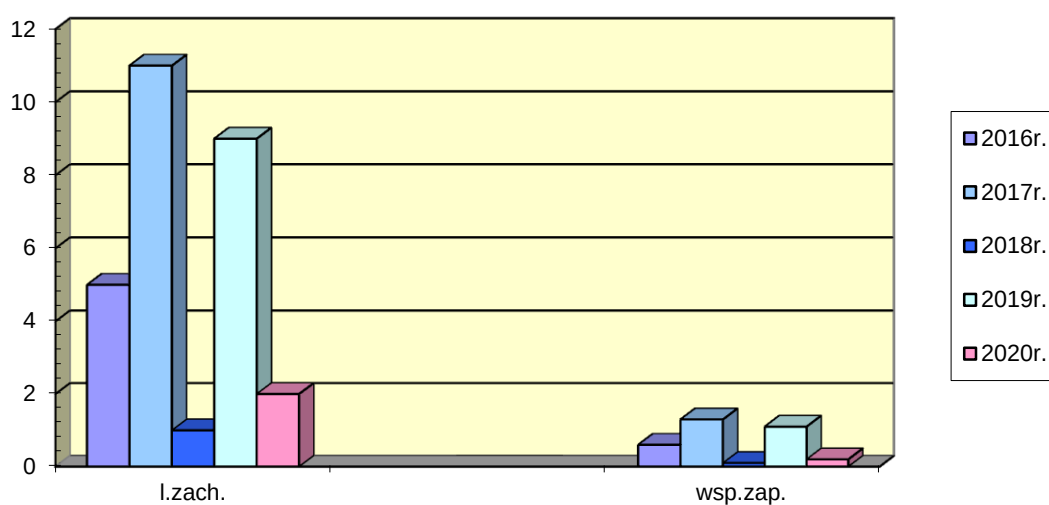
W 2020 roku odnotowano znaczny spadek zachorowań na gruźlicę płuc postać prątkującą w stosunku do roku ubiegłego. Zarejestrowano 2 przypadki (wsp. zap. 0,2). Porównywalnie w 2019 roku było 9 zachorowań (wsp. zap. 1,1). Zachorowania na gruźlicę płuc postać zakaźną wystąpiły u osób w wieku 22 i 90 roku życia i dotyczyły 1 mężczyzny i 1 kobiety. Obydwie osoby nie pracowały, były hospitalizowane.

Przebieg zachorowań w ostatnich pięciu latach przedstawia poniższa tabela i wykres:

Tab.3. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę płuc postać zakaźną w latach 2016-2020

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2016		2017		2018		2019		2020	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Gruźlica płuc postać zakaźna	5	0,6	11	1,3	1	0,1	9	1,1	2	0,2

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. Mieszkańców

Ryc. 2. Liczba zachorowań i zapadalność na gruźlicę płuc w latach 2016 – 2020

Choroby weneryczne

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie powiatu ziemskiego ilość zachorowań w stosunku do roku poprzedniego utrzymała się na tym samym poziomie. Zgłoszono ogółem 2 zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową przy wsp, zap. 0,2. Porównywalnie w 2019 roku również odnotowano 2 przypadki zachorowania przy wsp, zap. 0,2.

Zgłoszono 2 przypadki kiły – postać nieokreślona i wczesna.

1.2.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Znacznie spadła liczba zatruc i zakażeń pokarmowych w roku 2020 w stosunku do roku ubiegłego i wynosiła 166 zgłoszonych zachorowań przy wsp. zap. 20,0. Porównywalnie w 2019 roku zarejestrowano 663 przypadków (wsp. zap. 79,9). W większości zgłaszano zatrucia pokarmowe o bliżej nieokreślonej etiologii (BNO) – 116 przypadków, co stanowi 69,9% ogółu zachorowań. Zatruc pokarmowych o określonej etiologii wirusowej (rota i adenowirusy) było 6, co stanowi 3,6%. W 9 przypadkach zachorowania spowodowane były nieokreślonym bakteryjnym zakażeniem jelitowym, co stanowi 5,4% ogółu zachorowań. Pozostałe 35 zachorowania (21,1%) miały tło bakteryjne w tym 14 zachorowań wywołanych *Salmonellą*, 21 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*. Źródeł zakażenia pokarmowego nie ustalono.

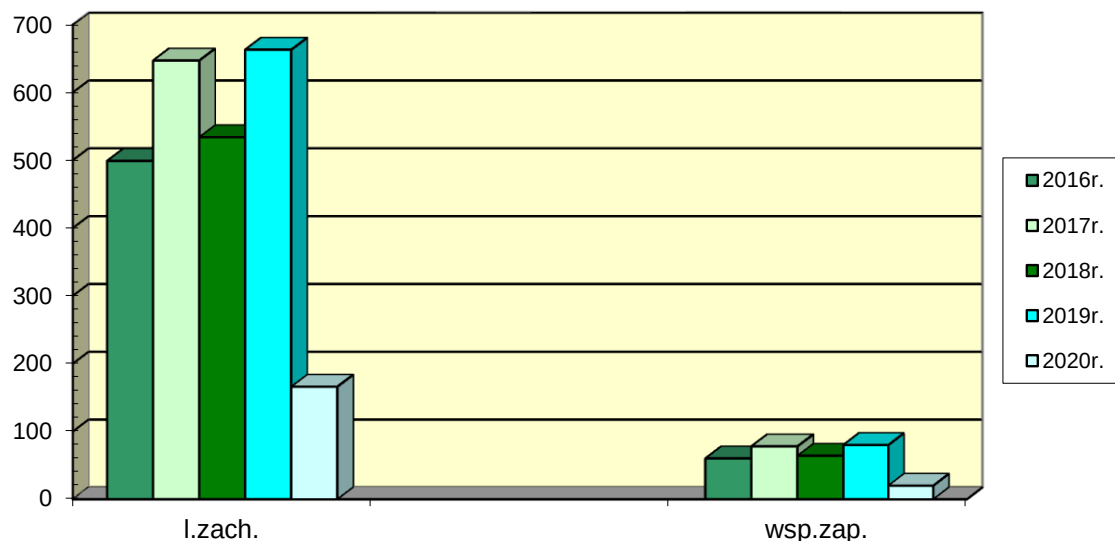
Zrejestrowano 2 tymczasowych nosicieli salmonelloz, były to osoby ubiegające się o pracę.

Strukturę zachorowań na zatrucia i zakażenia pokarmowe w ostatnich pięciu latach przedstawia tabela i wykres :

Tab. 4. Strukturę zachorowań na zatrucia i zakażenia pokarmowe w latach 2016 – 2020 w powiecie kaliskim

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2016		2017		2018		2019		2020	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Zatrucia pokarmowe	499	60,2	647	78,0	534	64,2	663	79,9	166	20,0

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców.

Ryc. 3. Zatrucia i zakażenia pokarmowe – liczba zachorowań i zapadalność w latach 2016 – 2020 w powiecie kaliskim.

Biegunki u dzieci do lat 2

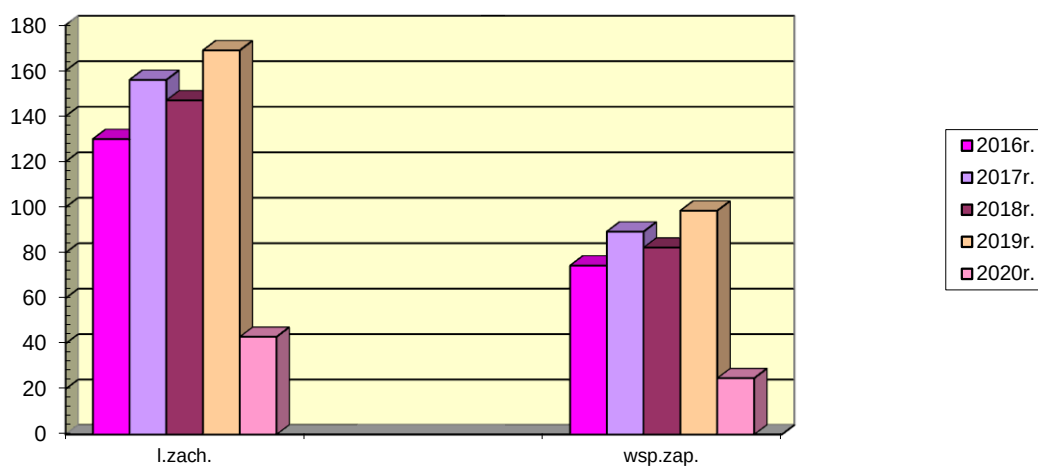
W bieżącym roku sprawozdawczym znacznie zmalała liczba biegunek u dzieci do lat 2, zarejestrowano 43 przypadki, przy współczynniku zapadalności 24,8, liczonym na 1000 dzieci do lat 2 w powiecie ziemskim. Porównywalnie w roku 2019 zgłoszono 169 zachorowań (wsp. zap. 98,5). Większość zachorowań (32) tj. 74,4% ogółu wystąpiło na tle bliżej nieokreślonym (BNO). Zatruc pokarmowych o etiologii wirusowej było 6, co stanowi 14,0% ogółu zachorowań. Pozostałe 5 przypadków 11,6% zachorowań miało tło bakteryjne tj.: zachorowanie wywołane pałeczkę *Salmonella*.

Z ogólnej liczby zachorowań hospitalizowanych było 27 dzieci, co stanowi 62,8% ogółu zachorowań.

Tab. 5. Liczba zachorowań i zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w powiecie kaliskim w latach 2016-2020

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2016		2017		2018		2019		2020	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Biegunki u dzieci do lat 2	130	74,4	156	89,3	147	82,3	169	98,5	43	24,8

* Współczynnik zapadalności na 1000 dzieci do lat 2 w powiecie ziemskim kaliskim

Ryc. 4. Biegunki u dzieci do lat 2 – liczba zachorowań i zapadalność w latach 2016- 2020

1.2.2. Wirusowe zapalenia wątroby

W bieżącym roku sprawozdawczym zmalała liczba zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby B i C - łącznie ogółem zarejestrowano 11 przypadków przy wsp. zap. 1,3. Porównywalnie w 2019 roku zarejestrowano 30 zachorowań przy wsp. zap. 3,6.

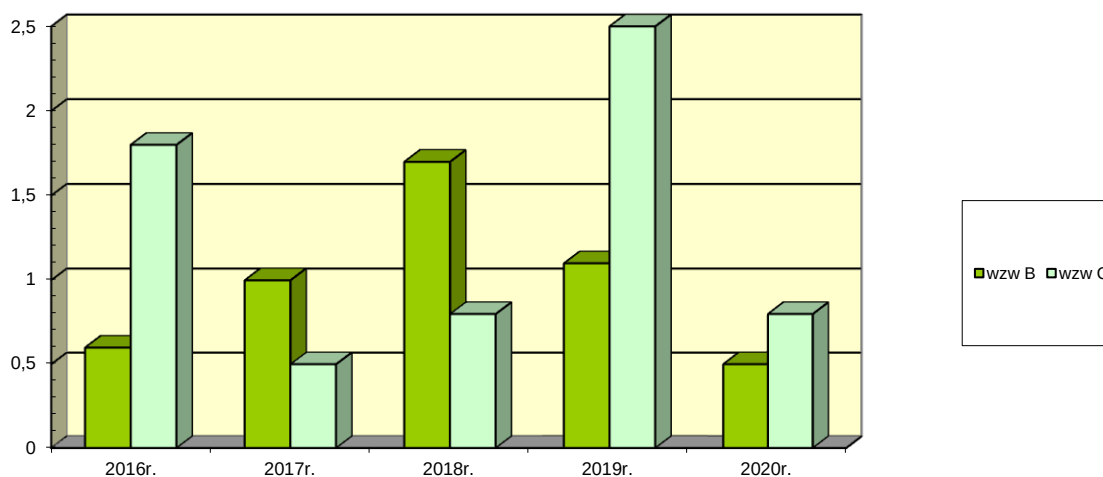
Przebieg zachorowań i zapadalność w ostatnich pięciu latach przedstawia tabela 6.

Tab. 6. Struktura zachorowań i zapadalność na wirusowe zapalenia wątroby według typów w latach

2016- 2020

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2016		2017		2018		2019		2020	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
WZW B	5	0,6	8	1,0	14	1,7	9	1,1	4	0,5
WZW C	15	1,8	4	0,5	6	0,8	21	2,5	7	0,8
WZW inne- nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	20	2,4	12	1,5	20	2,5	30	3,6	11	1,3

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. Mieszkańców

Ryc. 5 – Wirusowe zapalenie wątroby – zapadalność w latach 2016-2020 w powiecie kaliskim

1.2.2.1. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Liczba zachorowań w roku 2020 w stosunku do roku ubiegłego zmalała i wynosiła 4 zgłoszonych przypadków przy wsp. zap. 0,5. W roku 2019 było 9 zachorowań (wsp. zap. 1,1). Nie było osób z narażenia zawodowego. Wszystkie zachorowania rozpoznano jako postać przewlekłą. Nie ustalono źródeł zakażenia.

Ustalone w dochodzeniu epidemiologicznym osoby z kontaktu z chorymi skierowano do lekarzy rodzinnych celem zakwalifikowania do szczepień ochronnych p/wzw typu B.

1.2.2.2. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W roku sprawozdawczym 2020 liczba zachorowań na wzw typu C utrzymała się na tym samym poziomie i wynosiła 7 przypadków, przy wsp. zap. 0,8. Porównywalnie w 2019 roku było również 7 zachorowań (wsp. zap. 0,8). Nie było osób z narażenia zawodowego. Wszystkie zachorowania rozpoznano jako postać przewlekłą.

W 2020 roku zarejestrowano 12 nowo wykrytych nosicieli wirusa HCV. Osoby chore i nosiciele skierowano do lekarzy rodzinnych celem zakwalifikowania do szczepień ochronnych p/wzw typu B.

1.2.3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Odra – w roku sprawozdawczym 2020 nie zarejestrowano zachorowania na odrę. Porównywalnie w roku 2019 odnotowano 2 przypadki zachorowania oraz 1 podejrzenie zachorowania na odrę.

Ospa wietrzna - w roku sprawozdawczym 2020 w powiecie ziemskim zaobserwowano znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną, zarejestrowano 92 przypadków (wsp. zap. 11,1). Porównywalnie w 2019 roku odnotowano 395 zachorowań (wsp. zap. 47,6). Wśród chorych nie było osób wcześniej zaszczepionych przeciwko ospie wietrznej (wykres słupkowy-ryc.6).

Różyczka – w roku 2020 podobnie do roku ubiegłego nie odnotowano zachorowań na różyczkę. (wykres słupkowy - ryc.6).

Krztusiec – w roku 2020 nie zarejestrowano zachorowania na krztusiec. Porównywalnie w roku 2019 zarejestrowano 4 przypadki zachorowania przy wsp. zap. 0,5. (wykres słupkowy – ryc.6)

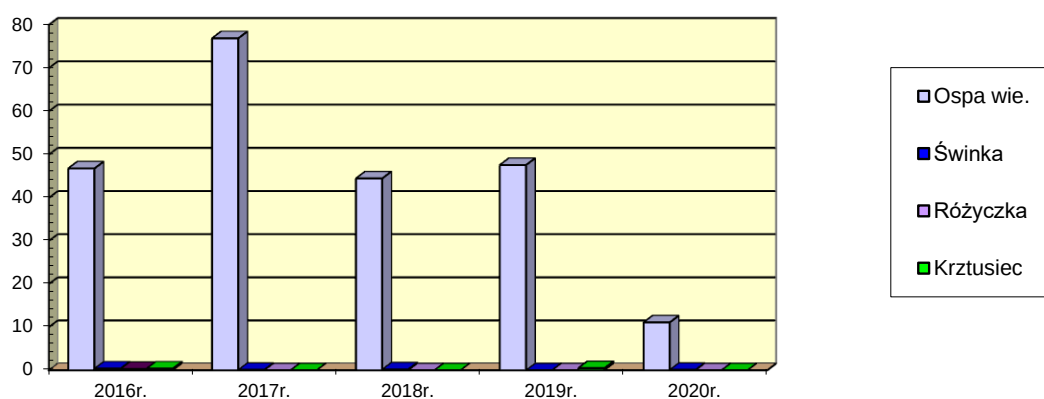
Świnka – w roku sprawozdawczym 2020 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na świnkę, przy wsp. zap. 0,1. Porównywalnie w roku 2019 nie zarejestrowano zachorowania. (wykres słupkowy – ryc.6).

Analiza zachorowań na świnkę, różyczkę i krztusiec w ostatnich 5 latach ukazuje pomyślną sytuację epidemiologiczną, która jest efektem kontynuacji obowiązkowych szczepień ochronnych (wykres słupkowy - ryc.6).

Tab.7. Zapadalność i zachorowalność na ospę wietrzną, świnkę, różyczkę i krztusiec w powiecie kaliskim, w latach 2016-2020

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w latach									
	2016		2017		2018		2019		2020	
	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.	L. zach.	Wsp. zap.
Ospa wietrzna	388	46,8	638	76,9	370	44,5	395	47,6	92	11,1
Świnka	3	0,4	1	0,1	2	0,2	0	0	1	0,1
Różyczka	2??	0,3	0	0	0	0	0	0	0	0
Krztusiec	3	0,4	0	0	1	0,1	4	0,5	0	0

*Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców

Ryc. 6 – Choroby wieku dziecięcego – zapadalność w latach 2016 -2020 w powiecie kaliskim

1.2.4. Zachorowania na grypę

W 2020 roku w powiecie ziemskim kaliskim odnotowano spadek zgłoszonych zachorowań na przypadki grypopodobne - zarejestrowano 6748 przypadki zachorowań przy wsp. zap. 812,7. Porównywalnie w roku 2019 zgłoszono 8355 zachorowań na przypadki grypopodobne (wsp. zap. 1006,5). Zgonów nie było.

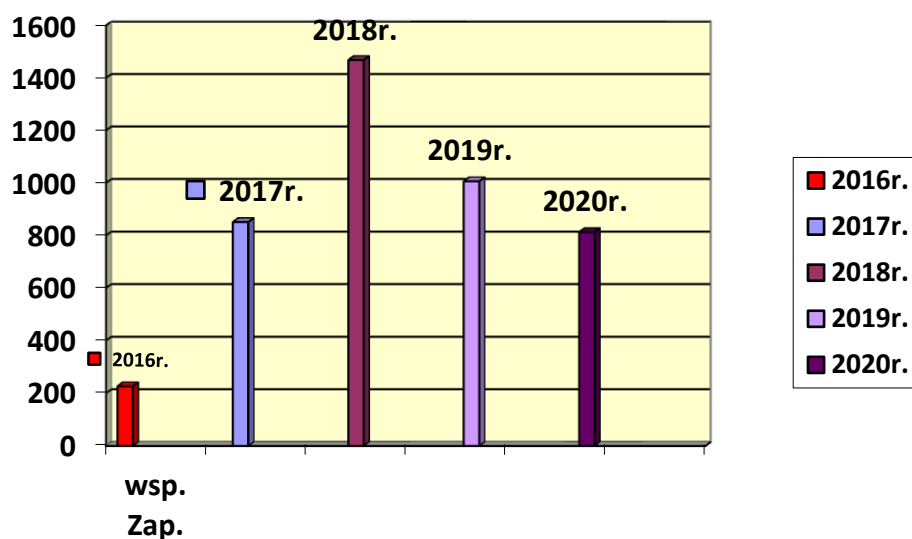
Najwięcej bo 1564 zachorowań dotyczyło osób w przedziale wiekowym od 15 do 64 roku życia, najmniej zachorowało osób w wieku powyżej 65 lat – 615 zachorowań.

Sezonowość – najwięcej przypadków grypopodobnych odnotowano w I kwartale 2020 roku, zgłoszono 5243 zachorowań, co stanowi 77,7 % ogółu zachorowań. W IV kwartale zarejestrowano 701 zachorowania (10,4%), w II kwartale było 453 zgłoszonych zachorowań, co stanowi 6,7%; najmniej zachorowań odnotowano w III kwartale - 351 zgłoszeń, tj 5,2% ogółu zachorowań.

Tab.8. Liczba zachorowań na grypę i przypadki grypopodobne w latach 2016 – 2020

Jednostka chorobowa	2016		2017		2018		2019		2020	
Zachorowania grypowe	L. zach.	Wsk. zap.	L. zach.	Wsk. zap.	Wsk. zap.	L. zach.	L. zach.	Wsk. zap.	L. zach.	Wsk. zap.
Powiat ziemski kaliski	1879	226,6	7060	851,2	12204	1468,2	8355	1006,5	6748	812,7

* zapadalność obliczono na 10 000 ludności

Ryc. 7. Grypa i zachorowania grypopodobne - zapadalność w latach 2016 – 2020 w powiecie ziemskim.

1.3. Programy wykorzenia chorób zakaźnych w Polsce

Realizacja programu eradykacji poliomyelitis na terenie powiatu ziemskiego polegała na nadzorze nad wykonawstwem szczepień oraz monitoringu ostrych porażień wiotkich. W roku 2020 nie zgłoszono ostrych porażień wiotkich u dzieci do 15 roku życia.

1.4. Realizacja szczepień ochronnych.

Realizacja programu szczepień ochronnych w roku 2020 odbywała się w 18 podmiotach leczniczych. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli planowanych, ze względu na zaistniałą sytuację epidemiologiczną w kraju - pandemia COVID-19.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 9 przypadków odczynów poszczepiennych: 1 z nich zakwalifikowano jako odczyn poważny, pozostałe jako łagodne. Hospitalizacji poddano 1 dziecko. W każdym przypadku nastąpił pełen powrót do zdrowia.

W roku 2020 prowadzono postępowanie administracyjne wobec 88 osób uchylających się od szczepień, w tym 5 zgłoszonych w roku sprawozdawczym. Obowiązku zaszczepienia dokonano u 5 dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu nie wystawił żadnego tytułu wykonawczego, skierowanego do Wojewody Wielkopolskiego w celu nałożenia grzywny.

1.5. Podsumowanie

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu ziemskiego podobnie jak w roku ubiegłym, kształtowała się pomyślnie.
2. Spadek zachorowań większości chorób zakaźnych jest efektem kontynuacji obowiązkowych szczepień ochronnych.
3. Objęcie od 2003 roku obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi wszystkich dzieci doprowadziło do braku zachorowań na różyczkę i wyeliminowania różyczki wrodzonej.
4. Wirus SARS-CoV-2 jest nowym szczepem, pierwszy raz wyizolowanym od osób z zapaleniem płuc związanym z grupą przypadków ostrej choroby układu oddechowego w Wuhanie. Wirus zazwyczaj rozprzestrzenia się drogą kropelkową, przenosząc się z jednej osoby na drugą poprzez kropelki oddechowe wydzielane podczas np. kaszlu i kichania, może również rozprzestrzeniać się poprzez dotykanie zanieczyszczonych powierzchni, a następnie dotykanie twarzy. Wirus może

rozprzestrzeniać się jeszcze zanim pojawią się objawy choroby, a najbardziej zakaźny jest u osób, u których pojawiły się objawy.

5. Wraz z ogłoszeniem pandemii COVID-19 zostały podjęte działania w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 poprzez czynny nadzór nad osobami zakażonymi i osobami z kontaktu, monitorowanie sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń oraz uodpornienia osób narażonych na zakażenie.
6. Intensywnie rozwinęła się diagnostyka w kierunku zakażenia SARS-CoV-2 – w stosunkowo krótkim czasie były dostępne zarówno testy potwierdzające zakażenie (RT-PCR, antygenowe), jak i wykrywające przeciwciała. W końcu roku 2020 rozpoczęto szczepienia przeciw COVID-19.

Powyższe dane obliczono na dzień 30.06.2020r.

Liczba ludności w powiecie kaliskim – 83 035

ziemskim w wieku 0 i 1 roku - 1 735.

19. II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Na terenie powiatu kaliskiego jest eksploatowanych 50 wodociągów, w tym 45 o charakterze publicznym, produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi do celów zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu. Pięć wodociągów stanowią własność prywatną i ujmują wodę na własne potrzeby, tj.:

- wodociąg przedsiębiorstwa Colian Sp. z o.o. w Gminie Opatówek (woda przeznaczona do produkcji wody mineralnej, napojów gazowanych i niegazowanych, oranżady i toniku),
- wodociąg Wojewódzkiego Zakładu Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie Sp. z o.o. (woda służąca działalności publicznej – zaopatrzenie pacjentów i pracowników zakładu opieki),
- wodociąg Wojewódzkiego Specjalistycznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy (woda służąca działalności publicznej – zaopatrzenie pacjentów i pracowników zakładu opieki),

- wodociąg GRUPY AWW Sp. z o.o. Sp. k. w miejscowości Zbiersk Cukrownia w Gminie Stawiszyn (woda przeznaczona do produkcji etanolu rektyfikowanego oraz alkoholu farmaceutycznego, wykorzystywana do celów gospodarczych i socjalnych zakładu, sprzedawana innym podmiotom),
- wodociąg przedsiębiorstwa JAKO Sp. z o.o. w Gminie Żelazków (woda przeznaczona do celów produkcji zakładowej oraz wykorzystywana do celów gospodarczych i socjalnych pracowników zakładu),

Zgodnie z szacunkami poszczególnych zarządców i właścicieli urządzeń wodnych sieć wodociągowa dociera do wszystkich zamieszkałych miejscowości w powiecie kaliskim i zaopatruje około 85418 mieszkańców powiatu. Sumaryczna liczba mieszkańców powiatu kaliskiego obliczona na podstawie danych producentów wody jest obarczona pewnym błędem, wynikającym z różnych metod szacunkowych, przyjętych przez te podmioty. Do sieci wodociągowej nie są podłączone pojedyncze gospodarstwa domowe (zaopatrywane w wodę z ujęć indywidualnych – studni kopanych), do których doprowadzenie sieci wodociągowej jest utrudnione z przyczyn technicznych lub gospodarstwa, których mieszkańcy nie wyrażają na to zgody.

Wykaz urządzeń wodociągowych wraz z danymi na temat wielkości produkcji wody i liczby zaopatrywanych mieszkańców przedstawiono w tabeli 9.

Tab. 9. Wykaz wodociągów, produkujących wodę do spożycia przez ludzi na terenie powiatu kaliskiego

Lp.	Nazwa wodociągu	Szacowana liczba zaopatrywanej ludności	Średnioroczna produkcja wody [m ³ /d]	Gmina
1	Blizanów	2100	450	Blizanów
2	Jastrzębniki	2629	448	
3	Lipe	1484	300	
4	Pawłówek	1670	520	
5	Rychnów	1455	360	
6	Zagorzyn	2330	800	
7	Brzeziny	2422	405	Brzeziny
8	Czempisz	1247	202	
9	Pieczyska	1270	335	
10	Piegonisko Wieś	773	100	
11	Kamień	1215	315	Ceków-Kolonia
12	Morawin	1970	354,21	
13	Ceków-Kolonia	1465	369,78	
14	Biała	5598	790	Godziesze Wielkie
15	Wolica	3353	734	
16	Szpital Wolica*	0	22	
17	Dębsko	2195	427,21	Koźminek
18	Koźminek	2736	421,09	
19	Moskurnia	705	177	
20	Pietrzyków	1893	620,73	
21	Sokołówka*	170	32,3	
22	Lisków	2950	735	Lisków
23	Strzałków	2680	500	
24	Danowiec	410	115,91	Mycielin
25	Dzierzbín	1075	171	

26	Korzeniew	2029	249,31	
27	Kościelec	1351	252,54	
28	Cienia II	2193	407	Opatówek
29	Michałów II	228	76,6	
30	Opatówek	4616	428,6	
31	Rajsko	347	93,3	
32	Tłokinia Wielka	3656	1517,7	
33	Colian*	0	992,03	
34	Piątek Wielki	739	330	Stawiszyn
35	Stawiszyn	2892	634	
36	Zbiersk	2083	405	
37	Zbiersk Kolonia	1443	252	
38	Zbiersk Cukrownia*	100	500	
39	Iwanowice	2328	448,94	Szczytniki
40	Mroczy Wielkie	510	76,61	
41	Radliczyce	1615	283,5	
42	Staw	1031	178,03	
43	Szczytniki	2499	824	Żelazków
44	Dębe	1600	520	
45	Janków Goliszewski	1200	453	
46	Kokanin	2210	840	
47	Michałów	1200	190	
48	Pólko	2300	522	
49	Żelazków	1453	135	
50	JAKO Sp. z o.o.*	0	69,38	
	Razem	85418	20383,77	

*wodociąg nie zaopatruje w wodę stałych mieszkańców powiatu

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności jest czerpana z ujęć podziemnych (jurajskich, kredowych, trzecio i czwartorzędowych), zlokalizowanych przede wszystkim na terenach rolniczych. Jakość ujmowanej wody jest dobra i nie wymaga stosowania skomplikowanych procesów uzdatniania.

Dwa wodociągi dystrybuują wodę bezpośrednio ujmowaną, bez jej wcześniejszego oczyszczania (Wodociąg Michałów II oraz Wodociąg Rajsko w Gminie Opatówek).

W pozostałych urządzeniach uzdatnianie wody polega na obniżeniu w wodzie zawartości rozpuszczonych jonów żelaza (II) i manganu (II), przy wykorzystaniu dwóch metod tj. aeracji (napowietrzania) oraz filtracji. W celu utrzymania odpowiednich warunków bakteriostatycznych na wodociągach stosuje się okresową dezynfekcję chemiczną wody. Metoda ta jest stosowana zapobiegawczo w czasie wykonywania prac modernizacyjnych i konserwacyjnych oraz w przypadkach stwierdzenia zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody. Do wody dawkowany jest podchloryn sodu za pomocą automatycznych urządzeń dozujących – pomp membranowych. Stała dezynfekcja chemiczna wody jest prowadzona jedynie na wodociągu Biała (Gmina Godziesze Wielkie). W przypadku wodociągów: Szpitala w Wolicy, Sokołówki, Coliana, Zbiersku Cukrowani i Dzierzbina (Gmina Mycielin) prowadzona jest stała dezynfekcja za pomocą lampy UV, zarządca wodociągu ma również możliwość okresowej dezynfekcji chemicznej za pomocą podchlorynu sodu. W 2020 roku lampa UV została również zainstalowana na wodociągu Mroczy Wielkie (Gmina Szczytniki).

2.1. Ocena jakości wody

W 2020 roku ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dokonywana była w oparciu o rozporządzenie z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Nadzór sanitarny nad jakością wody w okresie sprawozdawczym prowadzono we wszystkich zaewidencjonowanych wodociągach, zgodnie z planem działania, opracowanym na 2020 rok, zatwierdzonym przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Częstotliwość poboru próbek ustalono na podstawie wielkości średniodobowej produkcji wody w m³/dobę w 2019 roku z poszczególnych wodociągów. Próbkę wody do badania laboratoryjnego pobierano w stałych punktach poboru, uzgodnionych z zarządcami i właścicielami urządzeń wodnych.

Badania wody realizowane były w oparciu o monitoring parametrów grupy A, monitoring parametrów grupy B oraz nadzór sanitarny.

Monitoring parametrów grupy A służy sprawowaniu bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody i obejmuje swym zakresem zestaw najistotniejszych (podstawowych) parametrów fizycznych, organoleptycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. Monitoring parametrów grupy B stanowi rozszerzenie monitoringu A i obejmuje znacznie większy zakres badanych parametrów w tym m.in. metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody. Badania w ramach nadzoru sanitarnego obejmują natomiast swym zakresem wybrane parametry, które są badane w celu potwierdzenia zanieczyszczenia wody, wyjaśnienia przyczyn stwierdzonego zanieczyszczenia lub oceny skuteczności podjętych działań naprawczych.

Zakres badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2020 roku ustalono na podstawie rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wytycznych Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W 2020 roku badano następujące parametry w monitoringu A i B: mętność, barwa, zapach, odczyn, przewodność elektryczna, twardość (sumaryczna zawartość wapnia i magnezu), utlenialność (indeks nadmanganianowy), amoniak, azotyny, azotany, chlorki, żelazo, mangan, siarczany, cyjanki, fluorki, sód, bor, glin, chrom, nikiel, miedź, arsen, selen, srebro, kadm, antymon, ołów, rtęć, benzo(a)piren, Σ WWA, 1,2-dichloroetan, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, tetrachlorometan, benzen, α -HCH, HCB, β -HCH, γ -HCH, δ -HCH, heptachlor, aldryna, epoksyd heptachloru, α – endosulfan, dieldryna, p. p'-DDE, o. p'-DDD, β -endosulfan, p. p-DDD, aldehyd endryny, siarczan endosulfanu, Σ pestycydów chloroorganicznych, Σ THM, chlor wolny, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h, liczba enterokoków kałowych, liczba bakterii grupy coli, liczba bakterii *Escherichia coli*.

Badania jakości wody w zakresie monitoringu A oraz częściowo monitoringu B w ramach kontroli urzędowej wykonywano w Laboratorium Badania Wody i Gleby Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu, natomiast w zakresie specjalistycznych badań z zakresu monitoringu B (metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody) w Laboratorium Badania Wody i Gleby Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Liczbę zbadanych próbek wody w ramach kontroli urzędowej, pochodzącej z poszczególnych wodociągów przedstawiono w tabeli 10, natomiast liczbę zbadanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej, prowadzonej przez producentów wody w tabeli 11.

Tab. 10. Liczba zbadanych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2020 roku w ramach kontroli urzędowej z poszczególnych obszarów dystrybucji

Nazwa wodociągu	Rodzaj badania					Suma końcowa
	monitoring parametrów gr. A	monitoring parametrów gr. B	nadzór sanitarny			
			bakteriologia	fizykochemia	fizykochemia z bakteriologią	
Biała	4	1	0	0	0	5
Blizanów	4	1	0	0	0	5
Brzeziny	1	0	0	0	0	1
Ceków-Kolonia	4	1	0	0	0	5
Cienia II	4	1	0	0	0	5
Colian	4	1	0	0	0	5
Czempisz	1	0	0	0	0	1
Danowiec	4	1	0	0	0	5
Dębe	4	1	0	0	0	5
Dębsko	4	1	0	0	0	5
Dzierzbín	3	1	0	0	0	4
Iwanowice	4	1	0	0	0	5
JAKO Sp. z o.o.	2	1	0	1	0	4
Janków	4	1	0	0	0	5
Jastrzębniki	4	1	0	0	0	5
Kamień	4	1	0	0	0	5
Kokanin	4	1	0	0	0	5
Korzeniew	4	1	0	0	0	5
Kościelec	4	1	0	0	0	5
Koźminek	4	1	0	0	0	5
Lipe	4	1	0	0	0	5

Lisków	4	1	0	0	0	5
Michałów	4	1	0	0	0	5
Michałów II	2	0	0	0	0	2
Morawin	4	1	0	0	0	5
Moskurnia	4	1	0	0	0	5
Mroczy Wielkie	2	1	0	0	0	3
Opatówek	4	1	0	0	0	5
Pawówek	4	1	0	0	0	5
Piątek Wielki	1	0	0	0	0	1
Pieczyska	1	0	0	0	0	1
Piegonisko Wieś	1	0	0	0	0	1
Pietrzyków	4	1	0	0	0	5
Pólko	4	1	0	0	0	5
Radliczyce	4	1	0	0	0	5
Rajsko	2	1	0	0	0	3
Rychnów	4	1	0	0	0	5
Sokołówka	2	1	0	0	0	3
Staw	4	1	0	0	0	5
Stawiszyn	1	0	0	0	0	1
Strzałków	4	1	0	0	0	5
Szczytniki	4	1	0	0	0	5
Szpital Wolica	2	1	0	0	0	3
Tłokinia Wielka	8	2	0	0	0	10
Wolica	4	1	0	0	0	5
Zagorzyn	4	1	0	0	0	5
Zbiersk	1	0	0	0	0	1
Zbiersk Cukrownia	4	1	0	0	0	5
Zbiersk Kolonia	1	0	0	0	0	1
Żelazków	4	1	0	0	0	5
Suma końcowa	167	42	0	1	0	210

Tab. 11. Liczba zbadanych próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2020 roku w ramach kontroli wewnętrznej z poszczególnych obszarów dystrybucji

Nazwa wodociągu	Rodzaj badania						Suma końcowa
	monitoring parametrów gr. A	monitoring parametrów gr. B	nadzór sanitarny			promienio- twórczość	
			bakterio- logia	fizyko- chemia	fizyko- chemia z bakterio- logią		
Biała	4	1	1	2	0	0	8
Blizanów	4	1	0	4	0	0	9
Brzeziny	4	1	0	0	0	0	5
Ceków-Kolonia	4	1	2	1	0	0	8
Cienia II	4	1	0	6	0	0	11
Colian	4	1	0	0	0	0	5
Czempisz	4	1	0	0	0	0	5
Danowiec	4	1	0	0	0	0	5
Dębe	4	1	2	3	5	0	15
Dębsko	4	1	1	1	0	0	7
Dzierzbín	4	1	2	0	2	0	9
Iwanowice	4	1	2	1	0	0	8
JAKO Sp. z o.o.	2	0	1	0	0	0	3
Janków	4	1	4	3	0	0	12
Jastrzębniki	5	2	4	0	0	0	11
Kamień	4	1	5	0	0	0	10
Kokanin	4	1	7	6	0	0	18
Korzeniew	4	1	0	0	0	0	5
Kościelec	4	1	1	0	0	0	6
Koźminek	4	1	0	0	0	0	5
Lipe	4	1	1	0	0	0	6
Lisków	4	1	0	0	0	0	5
Michałów	4	1	1	6	8	0	20

Michałów II	2	1	2	0	0	0	5
Morawin	4	1	1	0	0	0	6
Moskurnia	4	1	5	5	6	0	21
Mroczy Wielkie	2	1	9	0	0	0	12
Opatówek	4	1	0	0	0	0	5
Pawówek	4	1	0	1	0	0	6
Piątek Wielki	4	1	1	0	0	0	6
Pieczyska	4	1	0	0	0	0	5
Piegonisko Wieś	4	1	0	0	0	0	5
Pietrzyków	4	1	0	0	0	0	5
Pólko	4	1	1	8	0	0	14
Radliczyce	4	1	0	0	0	0	5
Rajsko	4	1	0	8	0	0	13
Rychnów	4	1	3	0	0	0	8
Sokołówka	3	1	0	0	0	0	4
Staw	4	1	0	0	0	0	5
Stawiszyn	4	1	0	0	0	0	5
Strzałków	4	1	0	0	0	0	5
Szczytniki	4	1	1	0	0	0	6
Szpital Wolica	1	1	1	0	0	0	3
Tłokinia Wielka	8	2	10	2	1	0	23
Wolica	4	1	0	0	1	0	6
Zagorzyn	4	1	0	1	0	0	6
Zbiersk	4	1	0	1	0	0	6
Zbiersk Cukrownia	4	1	1	0	0	0	6
Zbiersk Kolonia	4	1	0	0	1	0	6
Żelazków	4	1	16	1	0	0	22
Suma końcowa	195	51	85	60	24	0	415

W 2020 roku spośród zbadanych 210 próbek wody w ramach kontroli urzędowej, odnotowano 54 próbki, w których wykryto przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości jednego lub kilku parametrów wskaźnikowych (25,7%). W grupie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych najczęściej odnotowywano przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości parametru mętności, natomiast w grupie parametrów mikrobiologicznych – ogólnej liczby mikroorganizmów. Zestawienie negatywnych wyników analiz laboratoryjnych przedstawiono w tabeli 12.

W 2020 roku w ramach kontroli wewnętrznej zbadano natomiast 415 próbek wody. W 57 próbkach odnotowano przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości jednego lub kilku parametrów wskaźnikowych (13,7%). W grupie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych najczęściej odnotowywano przekroczenie najwyższej dopuszczalnej wartości parametru mętności, natomiast w grupie parametrów mikrobiologicznych – liczby bakterii grupy coli. Zestawienie negatywnych wyników analiz laboratoryjnych przedstawiono w tabeli 13.

Tab.12. Liczba próbek zbadanych w ramach kontroli urzędowej, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości badanego parametru w 2020 roku

Nazwa wodociągu	Ilość złych próbek	mętność	mangan	żelazo	chloroform	barwa	bakterie grupy coli	ogólna liczba mikroorg.	bakterie <i>Escherichia coli</i>	enterokoki kałowe
Biała	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Blizanów	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Ceków	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Cienia II	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Dzierzbín	4	0	0	0	0	2	4	0	1	0
Iwanowice	2	1	0	0	0	0	2	0	0	0
Jako	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Janków	3	3	0	0	0	1	0	0	0	0
Jastrzębniki	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0
Kokanin	5	5	1	1	0	0	0	0	0	0
Kościelec	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Michałów	3	2	1	1	0	0	0	1	0	1
Moskurnia	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0

Mroczi Wielkie	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0
Pawówek	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Pólko	5	5	0	1	0	1	0	0	0	0
Rychnów	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Szczytniki	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Tłokinia Wielka	4	0	0	1	0	0	0	4	0	0
Wolica	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1
Zagorzyn	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Zbiersk Cukrowania	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Żelazków	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Suma końcowa	53	27	3	5	1	7	12	15	1	2

Tab. 13. Liczba próbek w ramach kontroli wewnętrznej, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości badanego parametru w 2020 roku.

Nazwa wodociągu	Ilość złych próbek	mętność	mangan	żelazo	barwa	utlenialność	bakterie grupy coli	ogólna liczba mikroorg.	enterokoki kałowe
Biała	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Blizanów	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Ceków Kolonia	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Cienia II	2	1	1	0	0	0	0	0	0
Dębe	4	4	0	0	3	0	4	0	0
Dębsko	2	1	0	0	0	0	0	1	0
Jako	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Janków	3	0	0	0	0	0	3	0	0
Jastrzębniki	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Kamień	5	0	0	0	0	0	0	5	0
Kokanin	5	1	1	1	0	0	4	0	0

Nazwa wodociągu	Ilość złych próbek	mętność	mangan	żelazo	barwa	utlenialność	bakterie grupy coli	ogólna liczba mikroorg.	enterokoki kałowe
Lipe	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Michałów	4	4	0	0	4	0	3	1	1
Morawin	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Moskurnia	5	0	0	0	5	1	1	5	0
Mroczi Wielkie	3	0	0	0	0	0	0	3	0
Piątek Wielki	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Pólko	2	0	1	1	0	0	1	0	0
Rajsko	4	4	0	1	0	0	0	0	0
Rychnów	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Szpital Wolica	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Tłokinia Wielka	2	1	0	0	0	0	0	1	0
Zbiersk	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Zbiersk Kolonia	1	1	0	0	0	0	1	0	0
Żelazków	5	0	0	0	0	0	5	2	2
Suma końcowa	57	20	3	3	14	1	26	22	3

Wartości obserwowanych przekroczeń parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi, w związku z tym nie wprowadzono ograniczeń dotyczących spożycia wody oraz sposobu jej użytkowania. Jedynie na wodociągu w Żelazkowie (Gmina Żelazków) od 25 listopada ze względu na przekroczenia punktowe na Stacji Uzdatniania Wody (przekroczenia bakterii grupy coli i ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 °C) ludność zaopatrywana była w wodę pochodzącą z wodociągu Dębe (Gmina Żelazków).

Wszystkie parametry organoleptyczne i fizykochemiczne, które zostały przekroczone (mętność, mangan, żelazo, utlenialność, barwa) należą do tzw. parametrów wskaźnikowych, a ich podwyższone wartości nie mają bezpośrednio negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. Podwyższone wartości parametrów wskaźnikowych mogą świadczyć o nieprawidłowościach w procesie uzdatniania wody (efektywności uzdatniania), czy nieprawidłowościach w funkcjonowaniu instalacji wodnej.

W przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia organoleptycznego i fizykochemicznego każdorazowe przekroczenie wartości dopuszczalnej zgłaszano bezzwłocznie producentom wody, zobowiązując ich jednocześnie do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, które polegały na optymalizacji procesu technologicznego oczyszczania wody (poprawie skuteczności procesu aeracji lub/i filtracji) oraz procesu dystrybucji wody (płukanie sieci wodociągowej, eliminując wtórne zanieczyszczenia wody, powstające w wyniku odkładania się osadów na wewnętrznych powierzchniach sieci wodociągowej). Skuteczność działań naprawczych była każdorazowo potwierdzana powtórным badaniem wody.

Producenci wody informowali również Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu o wystąpieniu niezgodności próbek w zakresie parametrów organoleptycznych i fizykochemicznych z wymaganiami, które wystąpiły w badaniach realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej. Nie odnotowano istotnych nieprawidłowości w tym zakresie oraz przypadku zatajenia takich informacji przez producentów. Przekroczenie parametru chemicznego, tj.: chloroformu, wskazuje na możliwość wtórnego zanieczyszczenia ujmowanej wody związanego z niewłaściwie przeprowadzonym procesem uzdatniania wody. Przekroczenie miało charakter miejscowy i krótkotrwały, co potwierdziło wykonane sprawozdanie po wprowadzonych przez administratorów wodociągów działaniach naprawczych.

W badaniach próbek wody w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych najczęściej stwierdzano występowanie bakterii grupy coli oraz nieznacznie rzadziej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72 h. Przekroczenia pozostałych parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*, enterokoki kałowe) miały charakter incydentalny i nie potwierdzały ich badania powtórzone.

Zanieczyszczenie wody bakteriami grupy coli miało najczęściej charakter miejscowy i krótkotrwały, a podjęte działania naprawcze przez producentów wody, były wystarczające do uzyskania należytej jakości dostarczanej wody w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z badań. W większości przypadków ilość stwierdzanych bakterii z tej grupy nie przekraczała 10 jtk/100 ml i nie towarzyszyły im istotniejsze z punktu widzenia zagrożenia dla zdrowia ludzi bakterie *Escherichia coli* oraz enterokoki kałowe. W wyniku badań nie ustalono bezpośrednich przyczyn zanieczyszczeń wody bakteriami grupy coli.

Należy przypuszczać, że były one wynikiem niewłaściwej eksploatacji i konserwacji urządzeń wodnych. Prawdopodobną przyczyną zanieczyszczeń wody, wskazywana często przez producentów wody, mogły być również niewłaściwe wykonane przyłącza wodociągowe (bez sprawnych zaworów zwrotnych) oraz podłączania do wewnętrznej instalacji wodociągowej budynków innych źródeł wody – studni kopanych.

Okresowo jakość wody odbiegała również od wymagań ze względu na zwiększone ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C po 72 h - parametru stosowanego do kontroli skuteczności uzdatniania oraz oceny stopnia wtórnego jej zanieczyszczenia podczas dystrybucji siecią wodociagową. Parametr ten charakteryzuje organizmy psychrofilne, ginące poniżej temperatury 0°C i powyżej 30°C, nieszkodliwe dla człowieka, gdyż nie przeżywają w jego organizmie.

W przypadku stwierdzenia przekroczenia mikrobiologicznego w analizowanych próbkach wody informowano niezwłocznie właściciela lub zarządcę wodociągu o wyniku badania, zobowiązując go jednocześnie do natychmiastowego podjęcia działań naprawczych, które polegały przede wszystkim na dezynfekcji chemicznej wody oraz eliminacji prawdopodobnych przyczyn zanieczyszczeń.

Podobnie jak w przypadku zanieczyszczeń organoleptycznych i fizykochemicznych, producenci wody wywiązywali się z obowiązku informowania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu o wystąpieniu niezgodności próbek w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

Istotniejsze zanieczyszczenia mikrobiologiczne, które wystąpiły w ciągu roku na poszczególnych wodociągach ze względu na długość trwania oraz liczbę odnotowanych w próbkach bakterii przedstawiono w opisach poszczególnych grup wielkości urządzeń wodnych w dalszej części oceny.

Reasumując należy uznać, że jakość wody pochodzącej ze wszystkich nadzorowanych wodociągów w 2020 roku, oceniona na podstawie kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej, prowadzonej przez producentów wody była dobra (przydatna do spożycia) i spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Dla każdego z obszarów zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi wydano pozytywną tzw. ocenę okresową, potwierdzającą spełnienie wymagań określonych w załącznikach nr 1-4 do rozporządzenia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, będącą podsumowaniem wszystkich działań realizowanych w 2020 roku w ramach monitoringu jakości wody.

2.2. Wodociągi o produkcji 1001-10000 m³/d

W tym przedziale produkcji zewidencjonowano 1 urządzenie tj. Wodociąg Tłokinia Wielka w Gminie Opatówek (wodociąg „publiczny”, produkujący wodę służącą do celów zbiorowego zaopatrzenia ludności).

Jakość wody ujmowanej przez to urządzenie nie wymaga stosowania skomplikowanych procesów uzdatniania. W produkowanej wodzie stwierdzono nieistotne z punktu widzenia oceny jej przydatności do spożycia krótkotrwałe zanieczyszczenia ogólnej liczby mikroorganizmów oraz nieznaczne przekroczenia dopuszczalnej wartości mętności i żelaza.

2.3. Wodociągi o produkcji 101-1000 m³/d

W przedziale produkcji pomiędzy 101-1000 m³/d w 2020 roku zewidencjonowano 42 wodociągi (w tym 40 wodociągów „publicznych”, produkujących wodę służącą do celów zbiorowego zaopatrzenia ludności oraz 2 wodociągi prywatne tj. wodociąg przedsiębiorstwa Colian Sp. z o. o. Sp. k. oraz wodociąg w miejscowości Zbiersk Cukrownia, należący do GRUPY AWW Sp. z o. o. Sp. k.

Jakość wody ujmowanej przez urządzenia w przedziale produkcji pomiędzy 101-1000 m³/d w 2020 roku nie wymaga również stosowania skomplikowanych procesów uzdatniania. W produkowanej wodzie najczęściej przekroczonymi parametrami są mętność, mangan, żelazo, które usuwane są w procesach napowietrzania i filtracji. Dodatkowo stosowana jest okresowo dezynfekcja podchlorynem sodu w celu utrzymania odpowiednich warunków bakteriostatycznych.

Stwierdzone zanieczyszczenia organoleptyczne i fizykochemiczne miały charakter krótkotrwały. Podwyższone stężenia kwestionowanych parametrów nie miały żadnych ujemnych skutków zdrowotnych dla konsumentów wody, mogły jedynie obniżyć chwilowo wartość użytkową wody. Wszystkie zanieczyszczenia mikrobiologiczne, jakie odnotowano w wyniku badań, udało się w możliwie krótkim czasie wyeliminować. W większości analizowanych przypadków zanieczyszczenia nie utrzymywały się dłużej niż 30 dni. Istotniejsze przekroczenia, jakie wystąpiły w 2020 roku zestawiono w tabeli 13 poniżej.

Podczas kontroli sanitarnych ujęć oraz stacji uzdatniania wody nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Obiekty są utrzymane w stanie pozwalającym na ich prawidłową eksploatację.

Tab. 14. Zestawienie istotniejszych przekroczeń wartości dopuszczalnych parametrów mikrobiologicznych w badaniach wody przeprowadzonych w 2020 roku.

Lp.	Nazwa wodociągu	Przekroczone parametry bakteriologiczne	Czas trwania przekroczenia (liczba dni)	Rodzaj wydanego komunikatu (brak przydatności do spożycia/ przydatna po przegotowaniu)
1.	Wodociąg Jastrzębniki	Ogólna liczba mikroorg. 22 °C po 72 h	30	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. Ogólna liczba mikroorganizmów wynosiła >300 jtk/ml, w dwóch punktach przy jednoczesnym przekroczeniu w jednym punkcie bakterii grupy coli, która wynosiła 1 jtk/100ml, a przekroczenie trwało 15 dni. Ponowne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia.
2	Wodociąg Jastrzębniki	Bakterie grupy coli	7	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W 1 próbce stwierdzono podwyższoną zawartość bakterii grupy coli (1 jtk/100 ml) w ilości nieistniejącej zagrożenia dla zdrowia ludzi, przy jednoczesnym braku przekroczeń pozostałych analizowanych parametrów mikrobiologicznych. Ponowne badanie, po wykonaniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
3.	Wodociąg Lipe	Bakterie grupy coli	14	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W 1 próbce stwierdzono podwyższoną zawartość bakterii grupy coli w ilości nieistniejącej zagrożenia dla zdrowia ludzi, przy jednoczesnym braku przekroczeń pozostałych analizowanych parametrów mikrobiologicznych. Ponowne badanie, po wykonaniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.

Lp.	Nazwa wodociągu	Przekroczone parametry bakteriologiczne	Czas trwania przekroczenia (liczba dni)	Rodzaj wydanego komunikatu (brak przydatności do spożycia/ przydatna po przegotowaniu)
5.	Wodociąg Kamień	Ogólna liczba mikroorg. 22 °C po 72 h	14	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W 5 próbkach wody wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Zarządca wodociągu informował PPIS w Kaliszu o stwierdzonych przekroczeniach oraz o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Skuteczność działań naprawczych była potwierdzana powtórным badaniem wody.
6.	Wodociąg Morawin	Ogólna liczba mikroorg. w 22°C po 72h	14	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W jednej próbce wody wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Zarządca wodociągu informował PPIS w Kaliszu o stwierdzonych przekroczeniach oraz o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Skuteczność działań naprawczych była potwierdzana powtórным badaniem wody.
7.	Wodociąg Ceków-Kolonia	Ogólna liczba mikroorg. w 22°C po 72h	28	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W jednej próbce wody wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Zarządca wodociągu informował PPIS w Kaliszu o stwierdzonych przekroczeniach oraz o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Skuteczność działań naprawczych była potwierdzana powtórным badaniem wody.
8.	Wodociąg Biała	Bakterie grupy coli	8	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. W jednej próbce wykryto obecność bakterii grupy coli (5 jtk/100ml). Zarządca wodociągu poinformował PPIS w Kaliszu o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Wartość przekroczenia nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Skuteczność działań naprawczych została potwierdzona powtórным badaniem wody.
9.	Wodociąg Wolica	Bakterie grupy coli	8	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. W jednej próbce wykryto obecność bakterii grupy coli (2 jtk/100ml). Zarządca wodociągu poinformował PPIS w Kaliszu o podejmowanych działaniach naprawczych (dezynfekcji chemicznej wody). Wartość przekroczenia nie stwarzała zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Skuteczność działań naprawczych została potwierdzona powtórным badaniem wody.

Lp.	Nazwa wodociągu	Przekroczone parametry bakteriologiczne	Czas trwania przekroczenia (liczba dni)	Rodzaj wydanego komunikatu (brak przydatności do spożycia/ przydatna po przetworzeniu)
11.	Wodociąg Dębsko	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C po 72 h	14	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Ogólna liczba mikroorganizmów wynosiła 223 jtk/1ml, przy jednoczesnym braku istotnych przekroczeń pozostałych analizowanych parametrów mikrobiologicznych. Ponowne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia.
12.	Wodociąg Moskurnia	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C po 72 h	22 (kontrola urzędowa) i 136 (kontrola wewnętrzna)	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. W 3 próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowej wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Ponowne badania, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia. W ramach kontroli wewnętrznej podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C wykryto w 5 próbkach. W 4 punktach przekroczenie trwało 22 dni natomiast w 1 z punktów przekroczenie trwało 136 dni.
13.	Wodociąg Moskurnia	Bakterie grupy coli	101	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Zarządca wodociągu poinformował PPIS w Kaliszu o zanieczyszczeniu. Działania naprawcze podjęto bezzwłocznie i polegały one na dezynfekcji chemicznej wody. Skuteczność działań naprawczych potwierdziły wyniki badania sprawdzającego w ramach kontroli wewnętrznej.
14.	Wodociąg Dzierżbiny	Bakterie grupy coli	8	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. W 4 próbkach wykryto obecność bakterii grupy coli. Nie stwierdzano jednocześnie w próbkach innych zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Ponowne badania, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia.
15.	Wodociąg Tłokinia Wielka	Ogólna liczba mikroorg. w 22 °C po 72 h	160 (kontrola urzędowa) i 70 (kontrola wewnętrzna)	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. W 4 próbkach pobranych w ramach kontroli urzędowej wykryto podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Ponowne badania, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych (dezynfekcja chemiczna wody), nie wykazało przekroczenia. Większość przekroczeń trwało 33 dni, w jednym punkcie przekroczenie trwało 160 dni. W ramach kontroli wewnętrznej podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C wykryto w 1 próbce.

Lp.	Nazwa wodociągu	Przekroczone parametry bakteriologiczne	Czas trwania przekroczenia (liczba dni)	Rodzaj wydanego komunikatu (brak przydatności do spożycia/ przydatna po przetworzeniu)
17.	Wodociąg Zbiersk Kolonia	Bakterie grupy coli	7	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W jednej próbce stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości niestwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi.. Powtórne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
18.	Wodociąg Iwanowice	Bakterie grupy coli	17	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. W dwóch próbkach stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości niestwarzającej zagrożenia dla zdrowia ludzi.. Powtórne badanie, wykonane po przeprowadzeniu działań naprawczych, nie wykazało przekroczenia.
19.	Wodociąg Mroczy Wielkie	Ogólna liczba mikroorg.w 22 °C po 72 h	193 (kontrola urzędowa) i 14 dni (kontrola wewnętrzna)	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. Przekroczenia zostały oznaczone w trzech próbkach. Administrator wodociągu natychmiastowo podejmował działania naprawcze. W październiku 2020 roku została na wodociągu zamontowana lampa UV, która wyeliminowała przekroczenia. Badania w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły skuteczność działań naprawczych.
20.	Wodociąg Szczytniki	Bakterie grupy coli	17	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa. PPIS w Kaliszu poinformował administratora wodociągu o przekroczeniach oraz konieczności przeprowadzenia działań naprawczych. Badania wykonane po prowadzonych działaniach naprawczych potwierdziły brak przekroczenia.
21.	Wodociąg Dębe	Bakterie grupy coli	24	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Przekroczenia wystąpiły 5 próbach w wartościach nie stwarzających zagrożenia dla ludzi. Właściciel wodociągu podjął działania naprawcze. Najdłużej przekroczenie trwało 24 dni. Badania wykonane po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały brak przekroczenia.
22.	Wodociąg Janków	Bakterie grupy coli	15	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Przekroczenia wystąpiły 3 próbach w wartościach nie stwarzających zagrożenia dla ludzi. Właściciel wodociągu podjął działania naprawcze. Najdłużej przekroczenie trwało 15 dni. Badania wykonane po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały brak przekroczenia.
23.	Wodociąg Kokanin	Bakterie grupy coli	83	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Przekroczenia wystąpiły 4 próbach w wartościach nie stwarzających zagrożenia dla ludzi. Właściciel wodociągu podjął działania naprawcze. Najdłużej przekroczenie trwało 83 dni (w jednym punkcie, w pozostałych punktach przekroczenia trwały krócej). Badania wykonane po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały brak przekroczenia.

Lp.	Nazwa wodociągu	Przekroczone parametry bakteriologiczne	Czas trwania przekroczenia (liczba dni)	Rodzaj wydanego komunikatu (brak przydatności do spożycia/ przydatna po przetworzeniu)
25.	Wodociąg Michałów	Ogólna liczba mikroorg. w 22 °C po 72 h	14 kontrola urzędowa) i 103 (kontrola wewnętrzna)	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. Przekroczenie wykryto w 1 próbce w ramach kontroli urzędowej i w 1 próbce w ramach kontroli wewnętrznej. Zarządca wodociągu natychmiastowo podjął działania naprawcze, polegające na dezynfekcji chemicznej wody. Poprawę jakości wody potwierdzono wynikiem badania sprawdzającego.
26.	Wodociąg Michałów	Bakterie enterokoki kałowe	13 (kontrola urzędowa) i 7 (kontrola wewnętrzna)	Nie wydano komunikatu. Kontrola urzędowa i wewnętrzna. Bakterie wykryto w 1 próbce pobranej w ramach kontroli urzędowej i w 1 próbce pobranej w ramach kontroli wewnętrznej. Właściciel wodociągu podjął działania naprawcze, które polegały na dezynfekcji chemicznej wody (sieci wodociągowej). Poprawę jakości wody potwierdziły wyniki badania sprawdzającego.
27.	Wodociąg Pólko	Bakterie grupy coli	15	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. Zarządca wodociągu poinformował PPIS w Kaliszu o zanieczyszczeniu. Działania naprawcze podjęto bezzwłocznie i polegały one na dezynfekcji chemicznej wody. Poprawę jakości wody potwierdził wyniki badania sprawdzającego.
28.	Wodociąg Żelazków	Bakterie grupy coli	90	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W 5 próbkach stwierdzono występowanie bakterii grupy coli w ilości nie stwarzającej zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Działania naprawcze polegały na dezynfekcji chemicznej wody. Badania sprawdzające w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły eliminację zanieczyszczenia. Przekroczenie trwało najdłużej 90 dni (w jednym punkcie). Nie wydano komunikatu, gdyż od 25 listopada ze względu na przekroczenia punktowe (bakterie grupy coli) ludność była zaopatrywana w wodę pochodzącą z wodociągu Dębe.
29.	Wodociąg Żelazków	Ogólna liczba mikroorg. w 22 °C po 72 h	przekroczenie ciągłe	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W 2 próbkach stwierdzono podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22 °C. Działania naprawcze polegały na dezynfekcji chemicznej wody. Nie wydano komunikatu, gdyż od 25 listopada ze względu na przekroczenia punktowe (bakterie grupy coli) ludność była zaopatrywana w wodę pochodzącą z wodociągu Dębe.
30.	Wodociąg Żelazków	Bakterie enterokoki kałowe	7	Nie wydano komunikatu. Kontrola wewnętrzna. W 2 próbkach stwierdzono występowanie bakterii enterokoków kałowych w ilości nie stwarzającej zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody. Działania naprawcze polegały na dezynfekcji chemicznej wody. Badania sprawdzające w ramach kontroli wewnętrznej potwierdziły eliminację zanieczyszczenia.

2.4. Wodociągi o produkcji <100m³/d

W przedziale produkcji <100m³/d w 2020 roku zewidencjonowano 7 wodociągów, w tym 4 wodociągi produkujące wodę na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę (Michałów II, Piegonisko Wieś, Mroczy Wielkie, Rajsco) oraz 3 wodociągi zakładowe tj. Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy (gm. Godziesze Wielkie), Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie Sp. z o.o., (gm. Koźminek) produkujące wodę na własne potrzeby oraz wodociąg przedsiębiorstwa JAKO Sp. z o.o. w Gminie Żelazków.

Podobnie jak w grupie obiektów wymienionej wyżej, uzdatnianie wody w tych urządzeniach polega na jej napowietrzaniu i filtracji. Wodociąg Szpital Wolica prowadzi stałą dezynfekcję wody za pomocą lampy UV. Dwa wodociągi w tej grupie wielkości (wodociąg Michałów II oraz Rajsco w gminie Opatówek) dystrybuują do spożycia wodę nieuzdatnianą (bezpośrednio ujmowaną).

Stwierdzone zanieczyszczenia organoleptyczne i fizykochemiczne miały charakter krótkotrwały. Podwyższone stężenia kwestionowanych parametrów nie miały żadnych ujemnych skutków zdrowotnych dla konsumentów wody, mogły jedynie obniżać chwilowo wartość użytkową wody.

Wszystkie zanieczyszczenia mikrobiologiczne, jakie odnotowano w wyniku badań, udało się w możliwie krótkim czasie wyeliminować. W większości analizowanych przypadków zanieczyszczenia nie utrzymywały się dłużej niż 30 dni. Istotniejsze przekroczenia, jakie wystąpiły w 2020 roku zestawiono w tabeli 13.

Podczas kontroli sanitarnych ujęć oraz stacji uzdatniania wody nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Obiekty są utrzymane w stanie pozwalającym na ich prawidłową eksploatację.

2.5. Podsumowanie

1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu kaliskiego była dobra (stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne, organoleptyczne oraz fizykochemiczne nie stwarzały istotnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody).
2. Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej, analizy podejmowanych działań naprawczych oraz prowadzonego monitoringu (w tym urzędowej kontroli jakości wody) wydano okresowe oceny jakości wody za 2020 roku dla wszystkich obszarów dystrybucji wody przeznaczonej do spożycia na terenie powiatu kaliskiego, potwierdzające spełnienie wymagań w tym zakresie.
3. Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody z 2020 roku, realizowanych w ramach kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz pozostałe podmioty (wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć) ze wszystkich obszarów dystrybucji na terenie powiatu kaliskiego, stwierdzono jej przydatność do spożycia przez ludzi.
4. W każdej sytuacji przekroczeń dopuszczalnych norm określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi podejmowane były działania nadzorowe nad producentami wody.
5. Producenci wody bezzwłocznie podejmowali działania naprawcze na urządzeniach produkujących i dystrybuujących wodę. W 2020 roku nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w zakresie terminowości przekazywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz pozostałe podmioty (wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć) sprawozdań z badań, informacji o przekroczeniach parametrów jakości wody, informacji o planowanych i podejmowanych działaniach naprawczych wraz z harmonogramem ich realizacji.
6. Stan sanitarny obiektów dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (pomieszczeń, ich wyposażenia oraz urządzeń) w 2020 roku był dobry.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

3.1. Domy pomocy społecznej oraz inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2020 roku Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu Oddział Higieny Komunalnej przekazała 2 obiekty (Dom Pomocy Społecznej w Liskowie przy ul. ks. W. Blizińskiego 96 w Liskowie oraz Środowiskowy Dom Samopomocy w Liskowie przy ul. Twórców Liskowa 3) będące dotychczas pod nadzorem WSSE w Poznaniu. W roku sprawozdawczym obiekty zostały skontrolowane przed przekazaniem przez WSSE.

3.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2020 roku zewidencjonowano 2 obiekty. Dom Seniora Bursztynowe Zacisze ul. Leśna 1, Lisków oraz Dom Opieki Aktywny Senior w miejscowości Pośrednik 10 w gminie Koźminek.

W roku sprawozdawczym obiekty nie zostały skontrolowane.

3.3. Hotele

W roku sprawozdawczym 2020 liczba obiektów hotelarskich na terenie powiatu kaliskiego wynosiła 8. W minionym roku nadzorem sanitarnym objęto 2 obiekty zaliczane do obiektów hotelarskich w myśl art. 36 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 238). Skontrolowano 25 % wszystkich placówek, ogółem przeprowadzono 2 kontrole stanu sanitarnego i technicznego.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu higieniczno – sanitarnego. Wszystkie pomieszczenia, urządzenia oraz elementy wyposażenia obiektów utrzymane były w dobrym stanie higieniczno - sanitarnym oraz sprawne technicznie. Postępowanie z czystą i brudną bielizną hotelową prawidłowe. Czysta bielizna była przechowywana w higienicznych warunkach.

3.4. Motele

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu znajdują się 3 obiekty z tej kategorii. W 2020 roku został skontrolowany 1 obiekt (Motel „Maria” w miejscowości Szale, przy ul. Kaliskiej 80). Podczas kontroli omówiono kwestię przechowywania bielizny czystej zwrócono uwagę kontrolowanemu na konieczność uszczelnienia drzwi w szafie, w której przechowywana jest bielizna czysta (pomieszczenie/miejsce winno być wentylowane, czyste bez możliwości wtórnego jej zanieczyszczenia wynikającego ze złego przechowywania).

W obiekcie przestrzegana była ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

3.5. Inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W 2020 roku zewidencjonowano 51 tego typu obiektów. W stosunku do roku poprzedniego przybyły dwa obiekty. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Gospodarstwa agroturystyczne spełniają minimalne wymagania, co do wyposażenia dla innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

3.6. Obiekty wczasowo-turystyczne

W 2020 roku w powiecie kaliskim w ewidencji znajdował się 1 obiekt wczasowo-turystyczny ujęty w grupie obiektów świadczących usługi noclegowe tj. Gminny Ośrodek Wypoczynkowy w Brzezinach, który w roku sprawozdawczym został objęty kontrolą.

Podobnie jak w latach poprzednich plany dot. remontu/modernizacji pokoi ośrodka nie zostały zrealizowane z uwagi na ograniczone fundusze. Wzorem lat poprzednich pokoje przed sezonem letnim zostały odmalowane i przeprowadzono drobne prace naprawcze. Ośrodek wypoczynkowy posiada także domki letniskowe, które zostały wyremontowane, jednak w dniu kontroli nie były jeszcze wynajmowane turystom ze względu na brak mebli. Goście przebywający w Ośrodku mają możliwość skorzystania z kąpieliska, plaży, boiska do tenisa ziemnego i stołowego, boiska do piłki siatkowej, mini siłowni oraz placu zabaw dla dzieci. Obiekt od wielu lat przewidziany jest do modernizacji (kapitałnego remontu do tej pory nie udało się przeprowadzić gdyż brak jest funduszy na ten cel).

3.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria

W 2020 roku w ewidencji PSSE w Kaliszu znajdowało się 88 obiektów. Na terenie powiatu kaliskiego, skontrolowano 5 zakładów tj. 5,7%. Przedmiotem kontroli była ocena stanu sanitarno-higienicznego zakładów w oparciu o obowiązujące przepisy.

Wszystkie skontrolowane obiekty należały do grupy zakładów fryzjerskich – 40% (2), kosmetycznych – 20% (1) i fryzjersko-kosmetycznych 40% (2). Na terenie powiatu kaliskiego brak obiektów z grupy odnowy biologicznej i tatuażu.

W zakładach w zależności od przeznaczenia, narzędzia stosowane do obsługi klientów poddawane są właściwym zabiegom dezynfekcyjnym i sterylizacji (dwa obiekty wyposażone w autoklawy). W żadnym z kontrolowanych obiektów nie generowane są odpady medyczne co skutkowałoby koniecznością podpisania umowy na ich odbiór.

W 2020 roku nie przeprowadzono żadnej kontroli interwencyjnej dot. nieodpowiednich warunków sanitarnych w trakcie świadczenia usług, nie wydano żadnej decyzji administracyjnej i nie nałożono żadnego mandatu na właścicieli obiektów tej grupy.

Ogólnie w ocenie służb sanitarnych, stan sanitarno - higieniczny kontrolowanych zakładów z terenu powiatu kaliskiego ulega stałej poprawie.

3.8. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu kaliskiego brak jest tego typu stałych obiektów. Podobnie jak w latach ubiegłych, w miejscowościach organizowania imprez masowych stawiane są przenośne systemy sanitarne.

3.9. Cmentarze i Zakłady Usług Pogrzebowych

Na terenie powiatu kaliskiego znajduje się 29 cmentarzy i 14 Zakładów Usług Pogrzebowych. W porównaniu do roku poprzedniego liczba obiektów nie uległa zmianie.

W roku 2020 na terenie powiatu skontrolowano 3 cmentarze oraz 1 zakład usług pogrzebowych, co stanowi 7,14 % ogólnej liczby obiektów Zakładów Usług Pogrzebowych.

W ramach kontroli zakładu skontrolowano także środek transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich co do którego kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń. Wszystkie kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

3.10. Kąpieliska

W 2020 roku na nadzorowanym terenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu zorganizowano jedno kąpielisko na zbiorniku wodnym w miejscowości Brzeziny.

Organizator kąpieliska (Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. 1000-lecia 10, 62-874 Brzeziny) przed sezonem oraz w ciągu trwania sezonu tj. od dnia 1 lipca 2020 roku do dnia 31 sierpnia 2020 roku prowadził badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, których wyniki na bieżąco przekazywał tutejszemu organowi. W roku sprawozdawczym przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną kąpieliska. Łącznie ze zbiornika pobrano 4 próbki wody (1 próbka pobrana w ramach kontroli urzędowej przed sezonem oraz 3 próbki pobrane w ramach kontroli wewnętrznej), w których oznaczano najbardziej prawdopodobną liczbę *Escherichii coli* oraz obecność i liczbę enterokoków kałowych. Na podstawie ww. badań oraz oceny organoleptycznej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu sporządził bieżące (pozytywne) oceny jakości wody w kąpielisku (4 decyzje stwierdzające przydatność wody do kąpiei) oraz pozytywną oceną jakości wody po sezonie kąpieliskowym w 2020 r. na kąpielisku Brzeziny

Zagospodarowanie plaż

Kontrola plaży (piaszczysto-trawiastej) była przeprowadzona w ramach kontroli nadzorowanego kąpieliska (obiekt w latach poprzednich funkcjonował jako mowdk - miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiei), zorganizowanego nad zbiornikiem wodnym w miejscowości Brzeziny.

Infrastrukturę kąpieliska stanowi piaszczysta plaża z pomostem drewnianym. Obok plaży znajduje się mini siłownia, kort do gry w tenisa, plac zabaw dla dzieci, miejsce do grillowania. Użytkownicy terenu mieli możliwość korzystania z przebieralni oraz z punktów poboru wody do spożycia pochodzącej z wodociągu sieciowego, a także z sanitariatów w budynku gminnego ośrodka wczasowo-wypoczynkowego zlokalizowanego w pobliżu zbiornika. Na plaży znajdowała się wystarczająca ilość pojemników na odpady, które były opróżniane na bieżąco.

Plaża wyposażona została w tablicę informacyjną zawierającą takie informacje jak: nazwę organizatora kąpieliska, dane adresowe, numer telefonu; nazwę organu kontrolującego kąpielisko, dane adresowe, numer telefonu; informację o bieżącej ocenie wody; okres działania oraz funkcjonowania obiektu. Wypoczywający mogli zapoznać się z regulaminem korzystania z obiektu. Zgodnie z danymi umieszczonymi na tablicy informacyjnej kąpielisko jest niestrzeżone (brak nadzoru ratownika). Zalecono weryfikację przepisów dot. obowiązków organizatora kąpieliska w zakresie spełnienia wymagań dot. bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych. Plaża była utrzymana w należytym porządku i czystości.

3.11. Hałas komunalny

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu nie rozpatrywała interwencji dot. uciążliwości związanej z hałasem wewnątrz pomieszczeń.

3.12. Interwencje

W 2020 roku nie rozpatrywano interwencji z terenu powiatu kaliskiego.

3.13. Inne obiekty

W 2020 roku w pozostałych obiektach w tej grupie skontrolowano 2 obiekty tj.: punkt pralniczy oraz parking w Opatówku. Podczas przeprowadzonych kontroli w obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Pomieszczenia sanitarne wyposażone były w odpowiednią ilość środków myjąco-dezynfekcyjnych oraz wystarczającą ilość środków higieny osobistej. W skontrolowanych obiektach przestrzegana była ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Informacja o zakazie palenia umieszczona była w widocznych miejscach.

3.14. Podsumowanie

1. Przeprowadzone w roku sprawozdawczym kontrole nie wykazały nieprawidłowości w stanie higieniczno-sanitarnym skontrolowanych obiektów.
2. Prowadzona przez podmioty gospodarka odpadami komunalnymi była prawidłowa.
3. W minionym roku kierowane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu prośby o interwencję dot. głównie nieprzestrzegania przez przedsiębiorców ograniczeń, nakazów i zakazów nałożonych w związku z wprowadzeniem na terenie kraju stanu epidemii.

IV. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

4.1. Zakłady opieki zdrowotnej – ogółem

W 2020 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Kaliszu skontrolowała stan sanitarny 1 placówki, co stanowi 2,9 % ogółu podmiotów leczniczych ujętych w tabeli 15.

Tab. 15. Udział placówek niepublicznych w ogólnej liczbie zakładów opieki zdrowotnej w 2020 roku w powiecie kaliskim

Rok	Ogólna liczba podmiotów leczniczych	Ogólna liczba podmiotów leczniczych niepublicznych	% podmiotów leczniczych niepublicznych
2018	34	29	85 %
2019	35	30	86 %
2020	35	30	86 %

W skontrolowanym obiekcie stanowiącym placówkę publiczną publicznym nie stwierdzono złego stanu sanitarnego, uchybienie związane było z niezrealizowanym programem działań dostosowawczych - brak wyposażenia budynku opieki zdrowotnej w dźwig osobowy oraz brak miski ustępowej w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym przy gabinecie badań ginekologicznych.

Ocenę szczegółową stanu sanitarnego przedstawia tabela 16.

Tab. 16. Podmioty lecznicze o złym stanie sanitarnym w 2020 r. w powiecie kaliskim

Podmioty lecznicze		Powiat kaliski
Lecznictwo zamknięte		
Szpitale	Skontrolowano	0
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Hospicja stacjonarne	Skontrolowano	0
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Lecznictwo otwarte - ambulatoryjne		
Publiczne	Skontrolowano	1
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Niepubliczne	Skontrolowano	0
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0
Ogółem	Skontrolowano	0
	Stwierdzono zły stan sanitarny	0

4.2. Zakłady leczenia zamkniętego

Do obiektów tej grupy w powiecie kaliskim należą: Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k/Kalisza, 62-872 Godziesze Małe, Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. Sokołówka 1, 62-840 Koźminek, Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne Rożdżały 21, 62-860 Opatówek.

Obiekty są zróżnicowane pod względem stanu technicznego i organizacji działalności.

W 2020 roku w ww. placówkach z uwagi na istniejącą sytuację związaną z pandemią COVID - 19 nie przeprowadzono zaplanowanych kontroli kompleksowych stanu sanitarnego danych podmiotów leczniczych. W marcu 2020 roku przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonania obowiązków decyzji w Wojewódzkim Szpitalu Opieki Psychiatrycznej w Sokołówce.

4.2.1. Stan techniczny i funkcjonalny szpitali

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k /Kalisza 62-872 Godziesze Małe

W roku sprawozdawczym 2020 w związku z panującą pandemią COVID-19 oraz podejmowaniem innych szczególnych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem nie przeprowadzono kontroli kompleksowej zaplanowanej na 2020 rok.

Decyzją wojewody wielkopolskiego z dnia 20 kwietnia 2020r. szpital został czasowo przekształcony w placówkę jednoimienną przeznaczoną całkowicie do leczenia pacjentów południowej Wielkopolski z chorobą COVID-19, wywołaną wirusem SARS-CoV-2. Przekształcenie trwało od 20.04.2020 r. do 30.06.2020 r. Od 1 lipca szpital przestał pełnić rolę szpitala jednoimiennego i wrócił do pierwotnej pełnionej roli szpitala pulmonologicznego.

Od dnia 17 października ponownie został przekształcony w szpital jednoimienny.

Do czasu przekształcenia obiekt w Wolicy był szpitalem monoprofilowym w zakresie leczenia chorób płuc. Nie miał cech szpitala wielospecjalistycznego, który w swej strukturze posiada np. anestezjologów czy SOR niezbędnego do dokonywania specjalistycznego triażu. W związku z przekształceniem w 2020 roku nie podjęto się wykonywania żadnych nowych zadań inwestycyjnych związanych z podstawową działalnością szpitala.

W danym roku sprawozdawczym dokończono prace remontowe rozpoczęte w 2019 roku:

- ukończono prace remontowe dotyczące pomieszczenia na magazynowanie brudnej i czystej bielizny medycznej, w części piwnicznej,
- zakończono roboty budowlane wykonane w ramach zadania Modernizacja pomieszczeń hydroforni wraz z wymianą urządzeń.

Zmiana zakresu świadczonych usług związanych z przekształceniem szpitala spowodowała konieczność wydzielenia pomieszczeń dla personelu medycznego - tworzenie szluz oddzielających strefy czyste (bezpieczne) i brudne (skażone). Prace adaptacyjne oddzielające strefę brudną od czystej polegały na przystosowaniu części pomieszczeń z Oddziału Rehabilitacji oraz Oddziału Pulmonologicznego A na przedmiotowe służby.

Ponadto w celu zapewnienia pacjentom hospitalizowanym z Covid-19 odpowiedniej opieki medycznej został częściowo zakupiony, a częściowo otrzymano w darach sprzęt medyczny w postaci 14 koncentratorów tlenu, 10 kardiomonitorów oraz 5 wysokociśnieniowych przepływomierzy tlenu.

Ponadto w trakcie wykonywania zadań statutowych na początku II kwartału 2020 r. szpital stworzył polową, modułową izbę przyjęć z kontenerów podarowanych przez Wojska Obrony Terytorialnej oraz strefę izolacyjną dla pacjentów przyjmowanych do szpitala.

Szpital posiadał opracowany program dostosowawczy, który uzyskał pozytywną opinię Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu decyzją z dn. 26.08.2011r.

Nr DN-NS.9027.34.9.2011.

W związku z upływem terminu realizacji programu działań dostosowawczych **wszystkie zadania, które nie zostały zrealizowane do 31.12.2017 r. zostały ujęte, po przeprowadzonej kontroli kompleksowej w 2018 roku, w decyzji administracyjnej.**

Termin realizacji nieprawidłowości wynikających z braku realizacji programu działań dostosowawczych przedłużono decyzją administracyjną do 15.12.2021 r.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie

Sokołówka 1 62-840 Koźminek

W roku sprawozdawczym 2020 w związku z panującą pandemią COVID-19 oraz podejmowaniem innych szczególnych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem nie przeprowadzono kontroli kompleksowej zaplanowanej na 2020 rok.

W 2014 roku Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie przekształcono

w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Szpital posiadał opracowany program dostosowawczy, który uzyskał pozytywną opinię Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu decyzją z dnia 12.06.2014r. Nr ON.NS.71.104.2014.

Obecnie obowiązuje obowiązek zamontowania windy w budynku Oddziału Psychiatrycznego Ogólnego w Sokołowie, na który została wydana decyzja administracyjna do 15.12.2021 r.

W związku z wydaną decyzją zlecono opracowanie koncepcji ze zbiorczym zestawieniem kosztów inwestycji przez Inwestprojekt Kalisz al. Wolności 17, a po jego opracowaniu wystawione zostanie zlecenie na wykonanie projektu budowlanego.

Obecnie nie funkcjonuje w podmiocie leczniczym „hostel dla uzależnionych” z powodu braku kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia. Hostel posiadał 30 miejsc dla pacjentów uzależnionych, wymagających dalszego wsparcia po zakończonej terapii.

Głównym zadaniem jakie realizował szpital w 2020 roku było rozpoczęcie inwestycji polegającej na rozbudowie i przebudowie budynku po hostelu dla uzależnionych od alkoholu na potrzeby oddziału leczenia uzależnień Wojewódzkiego Zakładu Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie.

W dniu 8 czerwca została podpisana umowa z wykonawcą z terminem realizacji do 30.06.2021 r. Zadanie to jest finansowane ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Dyrekcja planuje docelowo przeniesienie Oddziału Leczenia Uzależnień w Murowańcu do Oddziału w Sokołowie po rozbudowie i adaptacji budynku hostelu dla uzależnionych na oddział leczenia uzależnień.

W roku sprawozdawczym, w związku z panującą epidemią COVID-19 oraz podejmowaniem innych szczególnych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem nie przeprowadzono kontroli kompleksowej zaplanowanej na 2020 rok.

W marcu 2020 roku przeprowadzono kontrolę sprawdzającą wykonania obowiązków decyzji z 2019 roku.

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach,
Rożdżały 21 62-860 Opatówek

W roku sprawozdawczym, w związku z panującą pandemią COVID-19 oraz podejmowaniem innych szczególnych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem nie przeprowadzono kontroli kompleksowej zaplanowanej na 2020 rok.

Obiekt posiada 22 łóżka usytuowane w sześciu salach chorych z łazienkami, tj. trzy sale

5-łóżkowe, dwie sale 2 - łóżkowe, jedną salę 3-łóżkową. Obiekt usytuowany jest w osobnym budynku przystosowanym dla osób niepełnosprawnych. Wszystkie pomieszczenia w budynku wyposażone są w wentylację kanałowo-grawitacyjną, dwa pomieszczenia: brudownik i pokój kąpielowy w wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną. Posiada własną kotłownię gazową VIESSMANN oraz własną biologiczną oczyszczalnię ścieków WOBET- HYDRET.

W placówce opracowane są i wdrożone procedury higieniczne. Każdy punkt wodny wyposażony jest w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem płynnym i preparatem antyseptycznym do rąk, podajnik z ręcznikiem jednorazowego użytku oraz pojemnik na zużyte ręczniki.

4.2.2. Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku w otoczeniu szpitali

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie otrzymano żadnych skarg od osób trzecich w sprawie niewłaściwego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz utrzymania czystości pomieszczeń i w otoczeniu szpitali.

4.2.3. Zaopatrzenie w wodę

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy

1. Szpital jest zaopatrywany w wodę z własnego ujęcia. W 2020 r. w wyniku badań prowadzonych w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. Przekroczenie ww. parametru miało charakter krótkotrwały i nie stwarzało zagrożenia dla zdrowia konsumentów wody w związku z tym nie wprowadzono ograniczeń dotyczących jej spożycia oraz sposobu użytkowania. Skuteczność przeprowadzonych przez podmiot działań naprawczych polegająca na płukaniu i chlorowaniu odcinka sieci wraz z przyłączem spowodowała, że jakość wody pod względem bakteriologicznym i fizyko-chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).
2. W 2020 roku nie przeprowadzono badań próbek wody ciepłej na obecność bakterii z rodzaju Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej.
3. W minionym roku nie odnotowano przerw w dostawie wody zimnej i ciepłej, awarii sieci, nie przeprowadzono również modernizacji.
4. Zakończono roboty budowlane wykonane w ramach zadania Modernizacja pomieszczeń hydroforni wraz z wymianą urządzeń.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie (Oddział w miejscowości

Sokołówka oraz Oddział w miejscowości Murowaniec)

1. Oddział Psychiatryczny Ogólny oraz Oddział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych Szpitala w Sokołowie zaopatrywany jest w wodę z własnego ujęcia. W minionym roku badania wody były prowadzone w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej. W 2020 r. jakość wody pod względem bakteriologicznym oraz fizykochemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

W dniu 16 października 2020 r. przeprowadzono badania wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej na obecność bakterii z rodzaju Legionella. Próbkę pobrano w 3 punktach. Analiza w/w próbek wykazała, że jakość wody ciepłej w instalacji wodociągowej budynku, spełnia wymagania w zakresie liczby bakterii Legionella sp., określone w zał. nr 5 części A rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

2. Ujęcie awaryjne dla Oddziałów w miejscowości Sokołówka stanowi wodociąg publiczny w Koźminku. Oddział Uzależnień Alkoholowych w Murowańcu nie posiada rezerwowego źródła wody.
3. Woda w budynkach szpitala jest badana cyklicznie w ramach państwowego monitoringu jakości wody i w ramach kontroli wewnętrznej.
4. W 2020 roku nie odnotowano przerw w dostawie wody. Nie prowadzono również modernizacji.

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach

1. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy w miejscowości Tłokinia Wielka, który znajduje się pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.
2. W 2020 roku jakość wody pod względem fizyko-chemicznym jak również bakteriologicznym odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). W minionym roku nie przeprowadzono badań wody ciepłej pod kątem obecności bakterii Legionella.
3. Obiekt nie posiada rezerwowego zaopatrzenia w wodę.
4. W 2020 roku nie odnotowano przerw w dostawie wody. Nie prowadzono również modernizacji.

4.2.4. Odprowadzanie ścieków

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy

Ścieki ze wszystkich oddziałów Szpitala przechodzą przez oczyszczalnię ścieków i są odprowadzane do kanalizacji gminnej.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie- Oddział w miejscowości Sokołówka oraz Oddział w miejscowości Murowaniec

Ścieki pochodzące ze szpitala w Sokołowie nie podlegają dezynfekcji, poprzez przepompownię ścieków są odprowadzane na oczyszczalnię w Koźminku.

Obiekt w Murowańcu posiada własną oczyszczalnię. Oczyszczone ścieki są odprowadzane do rzeki Świędri zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym.

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach, Rożdżały 21 62-860 Opatówek

Ścieki komunalne z budynku hospicjum odprowadzane są do własnej, biologicznej oczyszczalni ścieków, działającej w oparciu o metodę osadu czynnego. Oczyszczone ścieki nie podlegają dezynfekcji i odprowadzane są bezpośrednio do gruntu. Nadmiar osadu jest odbierany okresowo przez przedsiębiorstwo asenizacyjne, co potwierdzają faktury za wykonaną usługę.

4.2.5. Dezynfekcja

W roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących procedur dezynfekcyjnych.

4.2.6. Komory dezynfekcyjne

W Wojewódzkim Specjalistycznym ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy oddano do użytku centralną dezynfektornię - stację przygotowania łóżek od kwietnia 2018 roku. Podzielona jest na strefę czystą i brudną. Pomiędzy tymi strefami znajduje się przelotowa automatyczna komora dezynfekcyjna GED posiadająca próżniowe komory ciśnieniowe. Urządzenie wyposażone jest w programy dezynfekcji sprzętu. Zakres temperatur od 75°C do 105°C. Czas dezynfekcji od 1 min do 20 min, czas osuszania 5 min. Dezynfekcji podlegają: łóżka, materace, poduszki, koce.

Komora dezynfekcyjna jest nieczynna.

4.2.7. Sterylizacja

Szpital w Wolicy nie posiada w swojej strukturze centralnej sterylizatorni, dysponuje tylko podręczną sterylizatornią. Stosowaną metodą sterylizacji w placówce jest autoklawowanie. Do sterylizacji sprzętu w szpitalu (w większości akcesoria wykorzystywane do bronchoskopii, drenażu jamy opłucnej) są używane 2 sterylizatory: AZTECA-AC-470, AZTECA-AC-470, rok produkcji 2015. Laboratorium mikrobiologiczne wyposażone jest w 2 urządzenia sterylizujące: AZTECA-AC-470, AZTECA-AC-470, rok produkcji 2015. Szpital posiada także umowę na usługi sterylizacyjne sprzętu termolabilnego z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu ul. Poznańska 79. Uchybień nie stwierdzono.

Szpital w Sokołowie posiada umowę na usługi sterylizacyjne z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym im. Ludwika Perzyny w Kaliszu przy ul. Poznańskiej 79.

Hospicjum stacjonarne w Rożdżalach posiada umowę na usługi sterylizacyjne z podmiotem leczniczym: CALISIA Józef Bażant, Piotr Bażant Sp. Jawna w Kaliszu ul. Kwiatowa 1.

W świetle obowiązujących przepisów kierownicy podmiotów leczniczych zobligowani są do zapewnienia warunków skutecznej sterylizacji oraz prowadzenia dokumentacji procesów sterylizacji. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podczas prowadzonych kontroli aktualizują rejestr urządzeń sterylizujących, kontrolują dokumentację procesów sterylizacji oraz prawidłowość kontroli wewnętrznej procesu sterylizacji.

4.2.8. Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów

Odpady komunalne

Na stanowiskach pracy opracowane i wdrożone są procedury z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami. Odpady komunalne zbierane są do worków foliowych, a następnie przechowywane w kontenerach i pojemnikach w wydzielonym miejscu (zadaszonym z betonową posadzką). Pojemniki są regularnie opróżniane i wywożone przez specjalistyczną firmę. W 2020 roku nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. w Sokolówce

Szpital posiada aktualną umowę na odbiór odpadów komunalnych z:

1. Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych PUK S.A. ul. Bażancia 1a, w Kaliszu – obiekt w Sokolówce,
2. Zakładem Wielobranżowym „Suprema” Marek Buchnajzer Tymianek 20, 62-840 Koźminek - obiekt w Murowańcu.

Wojewódzki Specjalistyczny ZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza

Odbiorcą odpadów komunalnych jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych PUK S.A ul. Bażancia 1a w Kaliszu.

Hospicjum Stacjonarne w Rozdzałach

Odbiorcą odpadów komunalnych jest Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta „EKO” Sp. z o. o. ul. Zjazd23 w Kaliszu.

Odpady medyczne i specjalne

Obydwa szpitale i hospicjum prowadzą ewidencję odpadów z podziałem na poszczególne grupy zgodnie z ustawą o odpadach i katalogiem odpadów. Odpady medyczne gromadzone

i przechowywane są zgodnie z obowiązującymi procedurami i instrukcjami. Odbiorem i transportem odpadów medycznych do miejsca utylizacji zajmują się wyspecjalizowane firmy:

- **Szpital w Wolicy** posiada umowę z firmą transportową posiadającą stosowne zezwolenie na transport odpadów niebezpiecznych, która odwozi je do termicznego unieszkodliwienia w profesjonalnej spalarni w Zakładzie Utylizacji Odpadów w Koninie Sp. z o. o., ul. Sulańska 11, Nr zezwolenia na odzysk, unieszkodliwianie, zbieranie oraz transport Nr DSR.IV.7243.23.2012 ważne do dnia 25.07.2022 r.
- **W szpitalu psychiatrycznym** transportem odpadów medycznych zewnętrznym zajmuje się firma EKOMED Piotr Wojciechowski, Kalisz ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 60.

- **W hospicjum stacjonarnym** w Rożdżalach obowiązuje umowa na odbiór, transport i utylizację odpadów medycznych z Przedsiębiorstwem Handlowo - Usługowym „EPAK” w Kaliszu ul. Górnośląska 77/50.

Zużyte świetlówki, odczynniki laboratoryjne, wywoływacze i utrwalacze oraz inne odpady zawierające rtęć są zbierane, a następnie odbierane przez uprawnione firmy. Uchybień dotyczących gospodarki odpadami nie stwierdzono.

4.2.9. Pralnictwo i gospodarka bielizną szpitalną

Postępowanie z bielizną szpitalną w placówkach określają opracowane procedury, które są wdrożone do stosowania w poszczególnych oddziałach. Z usług firmy MEDIX INWEST

Sp. z o.o. ul. Majkowska 13a, 62-800 Kalisz korzysta: Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. Sokołówka 1, 62-840 Koźminek (budynek I – Zakład Opieki Psychiatrycznej Sp. z o. o. Sokołówka 1 oraz budynek II – Oddział Uzależnień Alkoholowych w Murowańcu).

Niepubliczny Zakład Medycyny Paliatywnej Hospicjum Stacjonarne w Rożdżalach korzysta z usług pralniczych Firmy Handlowo – Usługowej GRZELAK – Wojciech Grzelak ul. A. Poniatowskiego 7, 98 – 215 Goszczanów.

Uwaga:

Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k/Kalisza, 62-872 Godziesze i Przychodnia Specjalistyczna ul. Majkowska 13A, 62-800 Kalisz zmienił świadczeniodawcę usług pralniczych z Pralni MEDIX-INWEST Sp. z o. o., ul. Majkowska 13A, 62-800 Kalisz na firmę „Hollywood Textile Service” spółka z o. o z siedzibą w Pępowie,

ul. Bojanowska nr 2 A, 09-200 Sierpc, Oddział w Pępowie – Medij. (umowa nr 36/PP/2020 o świadczenie usług pralniczych z dn. 27.04.2020 r.).

Nie odnotowano nieprawidłowości w danym zakresie.

Informacje na temat pralni obsługującej Wojewódzki Specjalistyczny ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy 113 k/Kalisza, 62-872 Godziesze – czasowo przekształcony w placówkę jednoimienną przeznaczoną całkowicie do leczenia pacjentów południowej Wielkopolski z chorobą COVID-19 wywołaną wirusem SARS-CoV -2.

HTS MEDIJ Sp. z o. o. – Zakład Pralniczy w Pępowie 63-830 Pępowo, ul. Kobylińska 12
– wykonawca „Hollywood Textile Service” spółka z o. o z siedzibą w Pępowie, ul. Bojanowska nr 2 A, 09-200 Sierpc, Oddział w Pępowie.

- Opinia sanitarna z dn. 07.02.2020 r. Nr ON.HK- 424/5/48/5/6-1(1)/20 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu potwierdzająca, iż Zakład Pralniczy w Pępowie posiada barierę higieniczną, a środki transportu spełniają wymogi w zakresie przewożenia bielizny szpitalnej, w tym pooperacyjnej z zachowaniem barier sanitarnych. Obecnie Firma HTS MEDIJ Sp. z o.o. dysponuje 11 środkami transportu przystosowanymi do przewozu czystej i brudnej bielizny. Kabiny kierowców są trwale oddzielone od komór przewozowych, a regały z bielizną są zabezpieczone szczelnymi pokrowcami z materiału, chroniącymi je przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- Opinia sanitarna z dn. 07.02.2020 r. Nr ON.HK-424/5/48/5/6-1(2)/20 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu opiniująca pozytywnie możliwość prania bielizny szpitalnej, w tym z oddziałów noworodkowych, dermatologicznych i zakaźnych z Zakładzie Pralniczym w Pępowie przy ulicy Kobylińskiej 12, 63- 830 Pępowo, pozwalająca na świadczenie usług prania bielizny szpitalnej, w tym z ww. oddziałów z zachowaniem reżimu sanitarnego niezależnie od asortymentu i stopnia skażenia bielizny,
- Opinia sanitarna z dn. 07.02.2020 r. Nr ON.HK-424/5/48/5/6-1(3)/20 wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu opiniująca pozytywnie pod względem sanitarnym wdrożony w Zakładzie Pralniczym w Pępowie system RFID bezdotykowej identyfikacji bielizny i odzieży szpitalnej, który zmniejsza zagrożenie epidemiczne dla personelu szpitala i pracowników Zakładu Pralniczego poprzez ograniczenie kontaktu z materiałem potencjalnie skażonym.

4.2.10. Żywienie pacjentów w szpitalach

Wojewódzki Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza

Szpital korzystał z usług wyspecjalizowanej firmy Kawiarnia „Muzealna” Romuald Bartosik Gołuchów, która wykonuje usługi cateringowe. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia bloku żywienia w szpitalu jest prawidłowy. W szpitalu w zakresie żywienia stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej. Opracowane są wymagane instrukcje, procedury a także prowadzone są rejestry i zapisy z zakresu tych praktyk.

Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokółce

Szpital prowadzi żywienie pacjentów we własnym zakresie, posiada własną kuchnię, w której stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz systemu HACCP. Posiłki dowożone są również do Oddziału Uzależnień w Murowańcu, gdzie następuje ich rozdział.

Hospicjum Stacjonarne w Rozdzałach

Hospicjum korzystało z usług wyspecjalizowanej firmy Kawiarnia „Muzealna” Romuald Bartosik Gołuchów. Posiłki przywożone są w termosach, rozdział odbywa się na miejscu w kuchni.

4.3. Zakłady Lecznictwa AmbulATORYJNEGO

W powiecie kaliskim w 2020 roku świadczeń w systemie ambulatoryjnym udzielało 96 podmiotów: przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, medyczne laboratoria diagnostyczne, indywidualne i grupowe praktyki lekarskie oraz indywidualne praktyki pielęgniarstwa. Skontrolowano 1 podmiot leczniczy tj. ośrodek zdrowia, co stanowi 2,9 % (35 w ewidencji).

W danym podmiocie leczniczym stwierdzono nie zrealizowanie programu dostosowawczego: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Opatówku, ul. Kościelna 13 a, 62-860 Opatówek. Nieprawidłowości wynikające z programu dostosowawczego - brak wyposażenia budynku opieki zdrowotnej w dźwig osobowy oraz brak miski ustępowej w pomieszczeniu higieniczno – sanitarnym przy gabinecie badań ginekologicznych. Wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji do 15.12.2021 r. oraz decyzję za podjęte czynności kontrolne.

Ponadto w danym roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną dot. przeprowadzonej kontroli w 2019 roku oraz 2 decyzje płatnicze za przeprowadzone czynności kontrolne w latach 2019-2020.

4.3.1. Postępowanie z czystą i brudną bielizną

Uchybień nie odnotowano.

4.3.2 Postępowanie z odpadami medycznymi

Nieprawidłowości nie odnotowano.

4.3.3. Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku

Uchybień nie odnotowano.

4.3.4. Ocena procedur dezynfekcyjnych oraz w zakresie antyseptyki rąk personelu medycznego

W zakresie procedur dotyczących dezynfekcji i antyseptyki rąk uchybień nie stwierdzono. Dobór środków do dezynfekcji rąk nie budził zastrzeżeń w skontrolowanych zakładach.

4.4. Praktyki lekarskie

W 2020 roku w ewidencji PSSE w Kaliszu były 43 podmioty: indywidualna praktyka lekarska, indywidualna praktyka lekarzy dentystów, indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska, indywidualna specjalistyczna praktyka lekarzy dentystów. W danym roku sprawozdawczym kontrolowanie objęło żadnych podmiotów z tej grupy.

4.4.1. Postępowanie z czystą i brudną bielizną

Uchybień nie odnotowano.

4.4.2. Postępowanie z odpadami medycznymi

Uchybień nie odnotowano.

4.4.3. Utrzymanie czystości pomieszczeń i porządku

Uchybień nie odnotowano.

4.4.4. Ocena procedur dezynfekcyjnych i antyseptyki rąk

Uchybień nie odnotowano.

4.4.5. Ocena procedur sterylizacyjnych

Uchybień nie odnotowano.

4.5. Praktyki pielęgniarskie

W 2020 roku w ewidencji ujętych było 18 indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarek i położnych. W danym roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w gabinetach pielęgniarskich.

Uchybień nie odnotowano.

4.6. Podsumowanie

1. W 2020 roku odsetek podmiotów leczniczych ocenionych negatywnie wynosi 0 %. Nie jest możliwe adekwatne porównanie z rokiem 2019 (16,7 %) z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną (pandemia COVID – 19).
2. Podmioty lecznicze posiadały opracowane programy działań dostosowawczych. Programy obowiązywały do 31.12.2017r. Niewykonane zadania w zakresie zapewnienia bezpiecznych warunków sanitarnych, w których udzielane są świadczenia medyczne ujęto w decyzji administracyjnej, wyznaczono terminy realizacji.
3. Istnieje konieczność dofinansowania podmiotów leczniczych publicznych celem realizacji opracowanych programów dostosowawczych do obowiązujących przepisów.
4. Ogółem w danym roku sprawozdawczym wydano 4 decyzje administracyjne w podmiotach leczniczych lecznictwa otwartego, w tym: dot. przeprowadzonej kontroli w 2019 roku oraz 2 decyzje płatnicze za przeprowadzone czynności kontrolne w latach 2019-2020.

V WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

5.1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

5.1.1. Struktura zatrudnienia

W roku 2020 w ewidencji PSSE w powiecie kaliskim zarejestrowanych było 177 zakładów, które zatrudniały ogółem 8139 pracowników. Przeważały zakłady małe do 100 zatrudnionych - 159, co stanowi 93 % ogółu wszystkich zakładów w ewidencji.

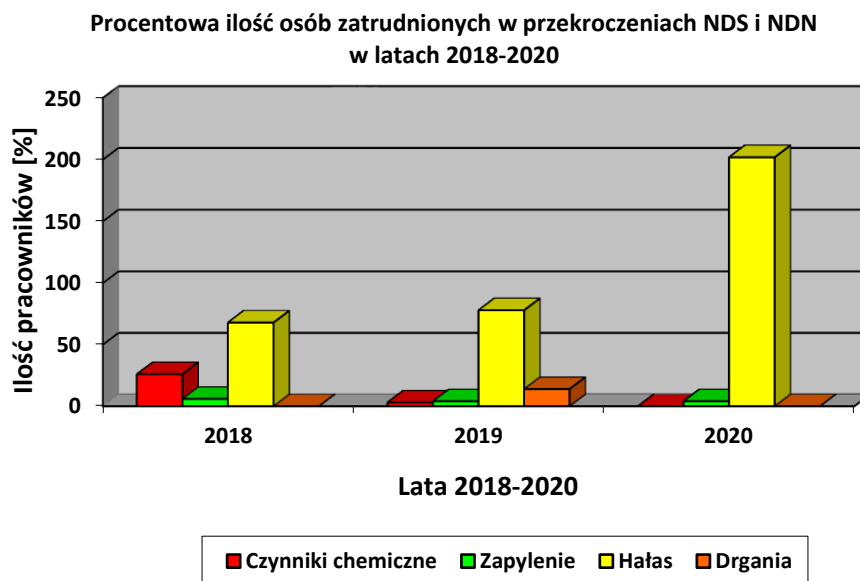
5.1.2. Narazenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W roku sprawozdawczym w 6 zakładach stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń - NDS i najwyższych dopuszczalnych natężeń - NDN.

W ponadnormatywnych stężeniach i natężeniach czynników szkodliwych w skontrolowanych podmiotach pracowało 206 osób.

Tab. 14. Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w latach 2018– 2020

Rodzaj czynników szkodliwych	Rok	Pracownicy pracujący w przekroczeniach NDS		Pracownicy pracujący w przekroczeniach NDN	
		liczba	%	liczba	%
<i>Czynniki chemiczne</i>	2018	25	26		
	2019	10	3		
	2020	0	0		
<i>Zapylenie</i>	2018	6	6		
	2019	17	4		
	2020	4	2		
<i>Hałas</i>	2018			67	68
	2019			313	78
	2020			202	98
<i>Drgania</i>	2018			0	0
	2019			57	14
	2020			0	0

sów osoby pracujące w warunkach przekroczeń wartości NDS i NDN w skontrolowanych zakładach to w przeważającej części pracownicy narażeni na działanie natężenia hałasu powyżej obowiązujących norm.

5.1.3. Kontrole w ramach nadzoru

W roku 2020 kontrolowane były zakłady, w których występowały istotne czynniki szkodliwe dla zdrowia zatrudnionych pracowników, tj. hałas, zapylenie, drgania mechaniczne, czynniki chemiczne oraz podmioty wprowadzające do obrotu substancje i mieszaniny niebezpieczne, w tym m.in. prekursory, produkty biobójcze i środki ochrony roślin.

Skontrolowano 34 zakłady pracy zwracając szczególną uwagę na zagrożenia związane z zawodowym narażeniem pracowników na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia i zastosowanie przez pracodawców organizacyjno – technicznych środków zapobiegawczych przed negatywnymi skutkami narażenia zawodowego. Przedmiotem kontroli był również stan sanitarny zaplecza socjalnego oraz realizacja zarządzeń wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną i Państwową Inspekcję Pracy, a także sposób wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych zgodnie z wymogami UE. Ogółem przeprowadzono 34 kontrole.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 2 decyzje administracyjne. Stwierdzone uchybienia dotyczyły: braku pomiarów środowiskowych, braku programu działań organizacyjno-technicznego, braku przeszkolonych pracowników do udzielania pierwszej pomocy. W celu poprawy stanu bezpieczeństwa pracy pracodawcy zapewnili środki ochrony osobistej – rękawice, fartuchy ochronne, maski, gogle, a także systemy ochrony zbiorowej, takie jak: wentylacja mechaniczna - stanowiskowa i ogólna. Równocześnie w zakładach pracy wprowadzano hermetyzację procesów produkcyjnych, modernizację oraz sukcesywną wymianę maszyn i urządzeń w celu zmniejszenia emisji hałasu oraz substancji szkodliwych do środowiska pracy.

5.1.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W wyniku kontroli przeprowadzonych w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi stwierdzono, że w kontakcie z nimi zatrudnione były 34 osoby, w tym 16 kobiet.

5.1.5. Nadzór nad zakładami ochrony zdrowia stosującymi cytostatyki

W ewidencji PSSE w Kaliszu zarejestrowany jest 1 podmiot leczniczy stosujący cytostatyki. W pomieszczeniu, w którym przygotowywane były leki cytostatyczne, zainstalowano łóżę laminarną, w której filtry wymieniane były zgodnie z zaleceniami producenta.

5.1.6. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu kaliskiego przeprowadzono 17 kontroli:

- w zakładach, w których istnieje potencjalne zagrożenie czynnikami biologicznymi (zakłady przetwórstwa mięsnego, gospodarstwa rolno-ogrodnicze, zakłady produkcji drobiu, zakłady produkcji spożywczej, podmioty lecznicze, w których występują czynniki biologiczne należące do 2 i 3 grupy zagrożenia: m.in. wirusy HBV, HCV i HIV
- w gospodarstwach rolnych zajmujących się produkcją roślinną, w których pracownicy narażeni są m.in. na laseczkę tęcza, alergizujące promieniowce występujące w glebie i w pyłach oraz alergizujące grzyby rozwijające się na roślinach.

Ogółem eksponowanych na działanie czynników biologicznych było 997 pracowników. Dane te zostały ustalone w oparciu o informacje zawarte w ocenach ryzyka zawodowego przeprowadzonych na stanowiskach pracy. W żadnym zakładzie nie zostały przeprowadzone pomiary środowiskowe uwzględniające szkodliwe czynniki biologiczne.

5.1.7. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W ramach nadzoru nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi, prekursorami, produktami biobójczymi przeprowadzono w zakładach 24 kontrole. Kontrolą objęto hurtownie oraz producentów i dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, dystrybutorów środków ochrony roślin, oraz zakłady o różnym profilu produkcji, stosujące w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne.

Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz aktów wykonawczych. Egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych spisów tych substancji i ich mieszanin, kart charakterystyki oraz opakowań zabezpieczających przed ich szkodliwym działaniem, pożarem lub wybuchem. Ponadto, szczególną uwagę zwracano na stosowanie środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia. Sprawdzono również warunki magazynowania substancji i mieszanin chemicznych. Podczas kontroli przypominano przedsiębiorcom o obowiązkach wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

Podczas prowadzonych działań zwracano uwagę na realizację obostrzeń w związku z przestrzeganiem przepisów zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii dotyczących m.in. stosowania środków dezynfekcyjnych jako produktów biobójczych.

W czasie kontroli producentów i dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych szczególną uwagę zwracano na etykiety wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin niebezpiecznych oraz na ich karty charakterystyki w związku ze zmianami wynikającymi z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP) oraz rozporządzenia Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).

Na terenie powiatu kaliskiego zarejestrowanych było 3 producentów mieszanin niebezpiecznych oraz 2 producentów produktów biobójczych.

5.2. Choroby zawodowe

W roku 2020 wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do jej uznania. W roku 2019 wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 4 decyzje o braku podstaw do jej uznania.

Tab. 15. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w Kaliszu w latach 2018-2020

Rodzaj stwierdzonych najczęściej chorób zawodowych	Rok	Liczba przypadków
<i>Zewnątrzpoходne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych</i>	2018	0
	2019	1
	2020	0
<i>Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa</i>	2018	0
	2019	1
	2020	1
<i>Pylica spawaczy</i>	2018	1
	2019	1
	2020	0
<i>Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat</i>	2018	2
	2019	0
	2020	1
<i>Alergiczny nieżyt nosa</i>	2018	0
	2019	0
	2020	1
<i>Astma oskrzelowa</i>	2018	0
	2019	0
	2020	1

5.3. Podsumowanie

1. Liczba obiektów w ewidencji PSSE w Kaliszu w roku 2020 roku utrzymuje się na tym samym poziomie.
2. Duże zmiany w rejestracji podmiotów gospodarczych (likwidacja, powstawanie nowych) utrudnia ocenę narażenia na czynniki szkodliwe.
3. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła o jedną w stosunku do roku 2018. Dużą grupę zawodową wśród osób ubiegających się o chorobę zawodową stanowią nauczyciele jak również pracownicy sektora przemysłowego i indywidualni rolnicy.
4. Kontynuowano nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi, prekursorami, produktami biobójczymi. W wyniku przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że pracodawcy stosujący chemikalia w coraz większym stopniu przestrzegają obowiązujące przepisy. Podczas prowadzonych działań zwracano uwagę na realizację obostrzeń w związku z przestrzeganiem przepisów zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii dotyczących m.in. stosowania środków dezynfekcyjnych jako produktów biobójczych.
5. W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad zakładami, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne dla zdrowia w środowisku pracy.
6. Liczba osób ekspozowanych na czynniki rakotwórcze i mutagenne nie zmieniła się w porównaniu z rokiem poprzednim.

VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

6.1. Nadzór nad placówkami oświatowo - wychowawczymi

W roku 2020 w ewidencji PSSE w Kaliszu zostało zarejestrowanych ogółem 91 placówek systemu oświaty, placówek przeznaczonych na pobyt dzieci do lat 3 oraz placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży zlokalizowanych na terenie powiatu kaliskiego (82 placówki stałe, 9 placówek sezonowych). Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży skontrolowała 24 placówki, w tym 22 placówki stałe i 2 placówki sezonowe.

Tab. 19. Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w 2020 roku:

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba dzieci i młodzieży	Liczba przeprowadzonych kontroli
Żłobek	3	54	5
Przedszkola i punkty przedszkolne	4	237	8
Szkoły podstawowe	7	1065	23
Zespoły szkół	7	1146	34
Placówki letniego i zimowego wypoczynku (turnusy)	2	62	2
Inne (ośrodki wychowawcze, poradnie itp.)	1	55	1
RAZEM	24	2619	73

6.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Wszystkie ww. placówki oświatowo-wychowawcze oraz żłobki znajdują się w budynkach przystosowanych na pobyt dzieci i młodzieży. Na ogólną liczbę 24 placówek skontrolowanych w 8 (33,3%) stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-technicznych. Uchybienia dotyczyły: zagrzybienia na ścianach w korytarzach szkolnych; brudnych ścian i sufitów w: pomieszczeniach do nauki, salach gimnastycznych, pomieszczeniach sanitarnych, szatniach, korytarzach, klatkach schodowych; zniszczonych wykładzin podłogowych w pomieszczeniach szkolnych; uszkodzonych płytek ściennych i podłogowych w pomieszczeniach sanitarnych, zniszczonej stolarki drzwiowej do kabin ustępowych, uszkodzonych stopni schodów zewnętrznych itp.

W 2020 roku na poprawę warunków sanitarno-technicznych w ww. placówkach wydano 8 decyzji administracyjnych, w tym 3 prolongaty.

W 2020 roku oddano do użytkowania nowy budynek Publicznego Przedszkola w Stawiszynie, (6 sal zajęć dla dzieci, pomieszczenia sanitarne, leżakownię, kuchnię, zmywalnię, pomieszczenia administracyjne). Obiekt uzyskał pozytywną opinię sanitarną.

6.3. Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu kaliskiego wszystkie ww. placówki są zwodociągowane i skanalizowane. Nie odnotowano ponadnormatywnej liczby uczniów w przeliczeniu na urządzenia sanitarne.

6.4. Sale gimnastyczne

W ramach nadzoru sanitarnego oceniono warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 14 szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 3 szkoły posiadają salę gimnastyczną (bez zaplecza sanitarnego) oraz boisko szkolne; 2 szkoły posiadają sale rekreacyjno-zastępczą oraz boisko szkolne; 9 szkół posiada sale gimnastyczne z zapleczem sanitarnym wyposażonym w pomieszczenia sanitarne, natryskownię, szatnie. Szkoły te posiadają boiska sportowe oraz place rekreacyjne.

6.5. Meble szkolne

Prawidłowe dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży ma istotny i zasadniczy wpływ na ich postawę i zdrowie. Właściwy dobór stanowiska pracy zapewnia nie tylko komfort przy pisaniu, czytaniu lecz także zapobiega powstawaniu wad postawy.

Ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono w 4 placówkach (14 oddziałach). W sumie oceniono 217 stanowisk pracy uczniów /przedszkolaków. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

6.6. Rozkłady zajęć szkolnych

W 2020 roku nie prowadzono oceny rozkładu zajęć lekcyjnych pod kątem higieny pracy ucznia.

6.7. Dożywianie w szkołach

W 2020 roku skontrolowano 14 szkół pod kątem prowadzenia dożywiania. Rodzaj serwowanych w szkole posiłków przedstawia poniższa tabela.

Tab. 20. Rodzaj serwowanych w szkołach posiłków w roku 2020 r.

Rodzaj posiłku	Liczba dzieci korzystających z posiłków		% ogólnej liczby dzieci w szkołach	
	2019	2020	2019	2020
pełne obiady	891	200	12,23	9,04
ciepłe posiłki jednodaniowe	471	75	6,47	3,39
napój (herbata)	518	281	7,11	12,71
Ogółem	1880	556	25,81	25,14

W 2020 roku w skontrolowanych szkołach na terenie powiatu kaliskiego 111 uczniów korzystało z posiłków finansowanych przez GOPS.

6.8. Opieka medyczna

W 2020 roku skontrolowano 7 gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej, które funkcjonują w szkołach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

6.9. Nadzór nad substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi

W 2020 roku oceniono realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w 2 szkołach. Placówki posiadają spis znajdujących się na stanie niebezpiecznych substancji chemicznych oraz karty charakterystyki. Substancje chemiczne są oznakowane w sposób widoczny umożliwiający ich identyfikację, przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach. W pracowniach chemicznych znajdują się regulaminy określające zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. W czasie kontroli nie stwierdzono przeterminowanych substancji i mieszanin chemicznych.

6.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2020 roku pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili 2 kontrole pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków uczestnikom zimowego i letniego wypoczynku zorganizowanego na terenie powiatu kaliskiego (1 kontrola planowa, 1 kontrola interwencyjna). Kontrola interwencyjna została przeprowadzona na obozie jeździeckim. W wyniku kontroli interwencyjnej stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych. W celu usunięcia nieprawidłowości wydano stosowne zalecenia. Osoby winne zaniedbań natury sanitarnej zostały ukarane mandatem karnym (2x100,00 zł). W pozostałej placówce wypoczynku dzieci i młodzieży nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie odnotowano wypadków, zachorowań ani zatruc pokarmowych.

6.11. Podsumowanie

1. W 2020 roku zwiększyła się liczba publicznych placówek oświatowo-wychowawczych w ewidencji PSSE w Kaliszu – WSSE w Poznaniu przekazała pod nadzór bezpośredni PSSE w Kaliszu 4 placówki zlokalizowane na terenie powiatu kaliskiego (2 zespoły szkół ponadpodstawowych, dom dziecka, poradnię psychologiczno-pedagogiczną).
2. W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu wydał 8 decyzji administracyjnych na poprawę warunków sanitarno-technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych.
3. Za stwierdzone uchybienia natury sanitarnej nałożono 3 mandaty karne na sumę 300,00zł. Uchybienia dotyczyły: braku czystości i porządku w pomieszczeniach oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej (1x100,00zł); braku czystości i porządku w pomieszczeniach wydzielonych dla uczestników letniego wypoczynku dzieci - obóz jeździecki (2x100,00zł).
4. W roku sprawozdawczym wydano 36 opinii o zawieszeniu zajęć stacjonarnych w szkołach/placówkach z uwagi na wystąpienie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników/uczniów. W zależności od aktualnej sytuacji epidemiologicznej zawieszenie zajęć na czas oznaczony dotyczyło grupy, grupy wychowawczej, oddziału, klasy lub całej szkoły/placówki.

5. Placówki systemu oświaty oraz placówki przeznaczone na pobyt dzieci do lat 3 zlokalizowane na terenie powiatu kaliskiego są podłączone do sieci wodociągów publicznych i są skanalizowane. Uczniowie/dzieci mają zapewniony dostęp do ciepłej bieżącej wody przy umywalkach w pomieszczeniach sanitarnych. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów w przeliczeniu na urządzenia sanitarne.
6. Meble na stanowiskach pracy ucznia/przedszkolaka są dostosowane do zasad ergonomii.
7. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży zlokalizowane na terenie powiatu kaliskiego. Nieprawidłowości w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych stwierdzono w jednej placówce (obóz jeździecki). W celu usunięcia nieprawidłowości podjęto stosowne działania (zalecenia, decyzja opłatowa, mandaty karne).
8. W związku z obowiązującym stanem epidemii COVID-19 do organów prowadzących placówki oświatowo-wychowawcze/dyrektorów szkół i placówek przekazywano: wytyczne p/epidemiczne GIS, MEN, MZ dla żłobków, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych, pozostałych placówek; informacje dot. stosowania generatorów ozonu do dezynfekcji pomieszczeń w przedszkolach; zalecenia GIS dot. korzystania przez dzieci ze źródełek i fontann wody do picia znajdujących się w placówkach oświatowo-wychowawczych itp. Zatwierdzano procedury bezpiecznego funkcjonowania placówek w czasie pandemii.

VII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

7.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Na terenie powiatu kaliskiego według prowadzonej ewidencji obiektów w roku 2020 znajdowało się ogółem 719 zakładów żywnościowo-żywnościowych (w roku 2019 – 697 obiektów), w tym:

- 211 obiektów produkcji żywności (w tym 131 produkcja pierwotna),
- 345 obiekty obrotu żywnością,
- 112 obiektów żywienia zbiorowego typu otwartego,
- 51 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego.

Liczba zewidencjonowanych obiektów w 2020 roku w porównaniu z rokiem 2019 zwiększyła się o 22 zakłady.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 138 kontroli i rekontroli sanitarnych. Nałożono 2 mandaty karne oraz wydano 3 decyzje administracyjne.

Na terenie powiatu kaliskiego pobrano 16 próbek żywności, w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych, zawartości substancji dodatkowych oraz 1 próba materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrana w kierunku migracji specyficznej. 5 prób lodów z automatu, które zostały pobrane w ramach urzędowej kontroli żywności i zbadane w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych zakwestionowano ze względu na przekroczenie dopuszczalnej liczby *Enterobacteriaceae*.

7.2. Stan sanitarny obiektów w 2020 roku

W roku sprawozdawczym, w związku z panującą pandemią COVID-19 oraz podejmowaniem przez PSSE w Kaliszu innych szczególnych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem, nie przeprowadzono większości kontroli zaplanowanych na 2020 rok.

Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przeprowadzili 138 kontroli i rekontroli tj. kontrole nowo powstałych obiektów, kontrole interwencyjne, kontrole w ramach urzędowego poboru prób, kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF, kontrole zgodnie z harmonogramem nadzoru nad obiektami.

Skutkiem podejmowanych działań i stwierdzonych nieprawidłowości były 2 mandaty karne na sumę 700 zł za zły stan sanitarno – higieniczny oraz wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia w obiektach obrotu żywnością. Wydano także 3 decyzje administracyjne. Dwie z nich dotyczyły złego stanu sanitarno – higienicznego obiektów a jedna zakazywała wprowadzania do obrotu złej jakości środka spożywczego. Po usunięciu uchybień wszystkie trzy decyzje zostały uchylone.

7.3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2020 roku organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kaliszu skontrolowały 49 środków transportu żywności. Wszystkie środki transportu spełniały wymagania sanitarno-techniczne.

Zakłady produkujące żywność posiadały na ogół własne środki transportu, pozytywnie zaopiniowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Większość obiektów obrotu żywnością dysponowała prawidłowymi środkami transportu, dobrymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych. Niektóre zakłady korzystały z usług specjalistycznych firm transportowych.

7.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2020 roku pobrano do badań laboratoryjnych 16 prób żywności i 1 próbę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- 15 prób lodów z automatu zbadanych w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych;
- 1 próba kapusty kiszonej zbadana w kierunku oznaczenia zawartości substancji dodatkowej;
- 1 próba zestawu kieliszków do wina zbadana w kierunku migracji specyficznej.

5 prób lodów z automatu zakwestionowano ze względu na ponadnormatywną liczbę drobnoustrojów, w związku z czym wydano decyzję administracyjną zakazującą wprowadzania kwestionowanego produktu do obrotu do czasu przedstawienia prawidłowych wyników badań.

7.5. Ocena spraw załatwianych w systemie RASFF

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadza kontrole w ramach funkcjonowania systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Pasz), który służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następnych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

W 2020 roku odnotowano kilkanaście przypadków powiadomień alarmowych dotyczących produktów wytworzonych lub dystrybuowanych na terenie powiatu kaliskiego, było to m.in.:

- stwierdzenie obecności Salmonella z grupy C:8 w produkcie pn. Bazylia;
- przekroczenie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w produkcie pn. Moringa oleifera, mielona;
- wykrycie obecności pałeczek Salmonella z grupy C w 1 z 5 przebadanych próbek produktu pn. Bazylia suszona;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w produkcie pn. Ekologiczne płatki jaglane;
- wykrycie obecności Salmonella Bareilly w 1 z 5 próbek produktu pn. Czarnuszka nasiona S;
- przekroczenie NDP pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu w produkcie pn. Seler korzeniowy;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w próbce pn. Kapusta pekińska;
- stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu i sumy 4WWA w produkcie pn. Kakao holenderskie niskotłuszczowe alkalizowane;
- niezadeklarowanie na etykiecie w języku angielskim informacji o obecności musztardy w składzie produktu pn. Przecier ogórkowy – pickled chopped cucumbers;
- wykrycie tlenu etylenu w obłuszczonej oraz nieobłuszczonej sezamie pochodzącym z Indii;

- stwierdzenie przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – linuronu w produkcji pn. Seler korzeniowy;
- przekroczenie NDP pozostałości pestycydu – metylochlorpyryfosu w produkcji pn. Grejpfrut odmiana Starruby;
- stwierdzenie przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – etefonu w produkcji pn. Papryka czerwona.

Na podstawie oceny ryzyka podejmowano działania zapewniające wyeliminowanie zagrożenia oraz monitorowano wycofywanie produktów z rynku, podejmowano również działania wyjaśniające i działania zaradcze, stosownie do stanu faktycznego.

7.6. Ocena sposobu żywienia

W 2020 roku sposób żywienia oceniono w 4 obiektach, gdzie dokonano teoretycznej oceny jadłospisów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W badaniach nad sposobem żywienia główny nacisk położono na żywienie dzieci i młodzieży. Wszystkie oceny wypadły pozytywnie i ich wyniki zostały omówione podczas kontroli.

7.7. Podsumowanie

1. W roku sprawozdawczym, w związku z panującą pandemią COVID-19 oraz podejmowaniem przez PSSE w Kaliszu innych szczególnych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem, nie przeprowadzono większości kontroli zaplanowanych na 2020 rok. Pomimo trudności udało się utrzymać nadzór nad obiektami żywnościowo-żywieniowymi.
2. Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia nadzorowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kaliszu jest zróżnicowany w poszczególnych grupach podmiotów żywnościowych.
3. Przeważająca większość przedsiębiorców branży spożywczej wdraża system jakości HACCP oraz Dobrą Praktykę Produkcyjną (GMP) i Dobrą Praktykę Higieniczną (GHP).

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2020 roku przez PPIS wynikały przede wszystkim z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej, stanowiąc tym samym priorytetowe kierunki podejmowanych inicjatyw w promocji zdrowia środowiska lokalnego. Specjaliści ds. oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali i przeprowadzali w szerokiej współpracy środowiskowej działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

W 2020 roku prowadzono szerokie działania informacyjno – edukacyjne dotyczące:

- poprawy nawyków żywieniowych oraz zwiększenia aktywności fizycznej,
- ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu wśród dzieci, młodzieży i ogółu społeczeństwa, zapobiegania paleniu tytoniu i inhalowaniu e-papierosów wśród uczniów, zmniejszenia narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu,
- wzmocnienia przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- przygotowania młodych ludzi oraz całego społeczeństwa w zakresie zapobiegania HIV/AIDS,
- wzrostu wiedzy na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie ludzkiego organizmu,
- wzrostu poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych nimi zagrożeniami oraz profilaktyki chorób odkleszczowych,
- profilaktyki grypy,
- bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku zimowego i letniego,
- w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Przedsięwzięcia prozdrowotne adresowane były do szerokiego kręgu odbiorców w liczbie **16 041 osób**.

W roku 2020 na terenie powiatu kaliskiego realizowano następujące programy zdrowotne i prowadzono akcje oraz kampanie społeczne:

1. **„Mamo, Tato – co Wy na to?”**- program edukacyjny dla dzieci w wieku 5-6 lat, którego głównym celem jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów na specyfikę rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy.
2. **„Czyste powietrze wokół nas”** – program edukacji antytytoniowej dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ich rodziców lub opiekunów. Ma on za zadanie wykształcić u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.
3. **„Nie pal przy mnie, proszę”** – program edukacji antytytoniowej dla dzieci z klas I-III szkół podstawowych. Jego zadaniem jest uporządkowanie i poszerzenie informacji na temat zdrowia, uświadomienie dzieciom, że palenie jest szkodliwe dla zdrowia, uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem, wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.
4. **„Bieg po zdrowie”** - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów IV klas szkół podstawowych, którego głównym celem jest zapobieganie paleniu papierosów wśród uczestników zajęć, zarówno obecnie jak i w przyszłości, a także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia od tytoniu.
5. **Projekt edukacyjny „Trzymaj Formę!”** - adresatami są uczniowie klas V – VIII szkół podstawowych i ich rodzice. Inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym dwukierunkowym podejściu: promującym przyjemne, zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Program oparty jest na założeniu, że aktywny styl życia jest zdrowy, przyjemny, łatwo osiągalny i przystępny finansowo dla wszystkich niezależnie od wieku, płci i aktualnej sprawności fizycznej.

6. **„Program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia”**, w ramach którego Państwowa Inspekcja Sanitarna m.in. prowadzi działania informacyjno – edukacyjne, prowadzi szkolenia nauczycieli i innych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych działań profilaktycznych, prowadzi szkolenia dla dzieci i młodzieży oraz rodziców mające na celu wzrost wiedzy nt. szkodliwości palenia papierosów oraz inhalowania e-papierosów.
7. **„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”**, który określa politykę rządu w zakresie zapobiegania HIV/AIDS i zwalczania ich społecznych skutków. Głównymi zadaniami Krajowego Programu są: ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS tj.: prowadzenie długofalowych programów profilaktyczno-edukacyjnych dla młodzieży, organizowanie uświadamiających kampanii medialnych, rozszerzanie sieci punktów wykonujących testy na obecność HIV z profesjonalnym poradnictwem, międzynarodowa wymiana doświadczeń w walce z HIV/AIDS; poprawa jakości życia i dostępu do opieki zdrowotnej dla osób żyjących z HIV/AIDS oraz ich bliskich poprzez promowanie i wspieranie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu w zakresie profilaktyki HIV, pomocy zakażonym HIV i chorym na AIDS, promowanie projektów integracyjnych z chorymi.
8. **„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”** dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Celem projektu jest ograniczenie używania alkoholu, tytoniu, narkotyków i środków zastępczych tzw. „dopalaczy” przez młodzież, a więc czynników, które mają zdecydowanie negatywny wpływ na zdrowie i mogą prowadzić do uzależnień.
9. **Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”** – celem głównym programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę, poprzez zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.

10. **Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – program edukacyjny adresowany dla dzieci przedszkolnych 5-6 letnich. Jego celem jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Jednym z głównych założeń programu jest propagowanie zdrowego stylu życia. Program skierowany jest również do rodziców czy opiekunów dzieci.

11. realizacja akcji i kampanii społecznych oraz działań w związku z wystąpieniem stanu epidemii:

- obchody Światowego Dnia Zdrowia (7 kwietnia)
- obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja)
- obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada)
- obchody Światowego Dnia AIDS (1 grudnia)
- comiesięczny monitoring dotyczący sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- działania w związku z wystąpieniem stanu epidemii: nakładanie izolacji, kwarantanny, decyzje o nałożonej kwarantannie, wpisywanie w EWP, dyżury alarmowe, bieżące załatwianie spraw związanych m.in. z wymazami, kwarantannami, izolacjami, z przekraczaniem granicy (telefon), przekierowania do innych powiatów, codzienne raportowanie do WSSE w Poznaniu.

Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia koordynowała i nadzorowała działania promujące zdrowie poprzez:

- szkolenia i narady dla uczestników reprezentujących różne instytucje i grupy zawodowe, a także szkolenia edukacyjne dla młodzieży szkolnej,
- poradnictwo metodyczne,
- dystrybucję materiałów oświatowo zdrowotnych i pakietów edukacyjnych,
- wypożyczanie materiałów dydaktycznych,
- współpracę z pracownikami ds. promocji zdrowia w jednostkach samorządowych,
- wizytacje placówek ,
- wykorzystywanie inicjatyw lokalnych dotyczących promowania zdrowego stylu życia,
- współpracę z lokalnymi środkami masowego przekazu,
- monitoring i ewaluację.

Na terenie powiatu ziemskiego w 2020 roku przeprowadzono 17 porad z 21 osobami, 8 szkoleń dla 147 osób, 9 wizytacji programowych placówek, podczas których dokonano 30 ocen realizacji interwencji programowych.

- „Mamo, Tato – co Wy na to?” – 5,

- „Czyste powietrze wokół nas” - 5 ,

- „ Program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych w ramach Narodowego Programu Zdrowia” – 3,

- „ Nie pal przy mnie proszę” – 6,

- „Trzymaj formę” – 6,

- „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” – 2,

- „Bieg po zdrowie” – 3,

W ramach działań oświatowo zdrowotnych i promujących zdrowie wydano i przekazano 2632 sztuk materiałów edukacyjnych (tj. m.in. plakaty, poradniki, scenariusze zajęć, broszury, ulotki) nagrody dla laureatów konkursów: „Nie pal, przy mnie- proszę”, „Nie daj szansy AIDS”, konkursy w ramach Tygodnia Zdrowia, które zostały ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Kaliszu, Wojewódzką Stację Sanitarno -Epidemiologiczną w Poznaniu, Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Akademię Kaliską im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (tj. odbłaski, długopisy, zakreślacze, magnesy, smycze, parasolki, maskotki, bidony, kubki, notesy...). Przesyłano pliki w wersji edytowalnej zamieszczone na stronie <https://gis.gov.pl/aktualnosci/przydatne-materialy-o-koronawirusie/> do wykorzystania w działaniach informacyjnych do wszystkich placówek oświatowych, przychodni, szpitali, urzędów.

Podsumowanie

1. Działania w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia inicjowali, koordynowali i przeprowadzali przedstawiciele pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu w szerokiej współpracy środowiskowej przy współudziale nauczycieli, młodzieżowych liderów zdrowia oraz innych służb działających na terenie powiatu.
2. W roku 2020 na terenie powiatu ziemskiego realizowano 8 programów zdrowotnych i prowadzono wiele akcji oraz kampanii społecznych.
3. Przedsięwzięcia prozdrowotne adresowane były do szerokiego kręgu odbiorców
4. w liczbie 16 041 osób.
5. W ramach działań oświatowo zdrowotnych i promujących zdrowie wydano 2632 sztuk materiałów edukacyjnych (tj. m.in. plakaty, poradniki, scenariusze zajęć, broszury, ulotki), nagrody dla laureatów konkursów: „Nie pal, przy mnie- proszę”, „Nie daj szansy AIDS”, konkursy w ramach Tygodnia Zdrowia zostały ufundowane przez Starostwo Powiatowe w Kaliszu oraz 665 gadżetów otrzymanych od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu i Starostwo Powiatowe w Kaliszu (tj. odblaski, długopisy, smycze, zakreślacze, i inne).
6. W związku z panującą pandemią COVID-19 podjęto szereg dodatkowych zadań związanych z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem.
7. Zorganizowano konkurs na plakat „Założ maseczkę!”, którego laureatkami zostały uczennice z gmin Godziesze Wielkie i Żelazków.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zakresu zadań Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu należy uzgadnianie w szczególności:

- opiniowanie i uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, obejmujące uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, obejmujące wydawanie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wydanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie warunków zabudowy w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- kontrola obiektów w trakcie ich realizacji w zakresie zgodności z wymogami higienicznymi i zdrowotnymi,
- zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów budowlanych oraz dla zmiany ich sposobu użytkowania, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,

- wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej,

Powyższe zadania wykonywane są w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek organów administracji samorządowej lub zainteresowanych podmiotów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już po etapie programowania, planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie gmin.

Planowanie przestrzenne jest ważnym czynnikiem mającym w wpływ na jakość życia mieszkańców, gdyż umożliwia ono właściwe lokalizowanie obszarów dla rozwoju między innymi przemysłu, usług uciążliwych i hodowli w stosunku do tzw. chronionych obszarów (przeznaczonych na mieszkalnictwo, szkoły, itp.).

Plany zagospodarowania przestrzennego są uzgadniane na podstawie prognozy skutków wpływu ustaleń planu na środowisko i zdrowie ludzi. W omawianym okresie uzgodniono ogółem 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego terenu oraz 4 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mycielin, Żelazków. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego były poprzedzone opinią o studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

Zaopiniowano 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenu oraz 4 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego położonego w gminie Żelazków, Opatówek.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzgodniono 7 zakresy i stopnie szczegółowości informacji wymaganej w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (działki w gm. Ceków-Kolonia, Żelazków, Opatówek, Szczytniki, Lisków).

Mając na uwadze szerokie rozumianą ochronę zdrowia publicznego w przeprowadzonej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zwracano uwagę na:

1. właściwą gospodarkę wodno - kanalizacyjną, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia,
2. prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwienie odpadów, ochronę ludzi przed nadmiernym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza.

W drodze postanowienia uzgodniono 14 projektów decyzji warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (np.: budynki inwentarskie w m.: Borek, Godziesze Małe, Tymieniec, Biała, Godziesze Małe, Zadowice, Sobiesęki Drugie, Saczyn; stacje paliw w m: Opatówek, Aleksandria; oczyszczalnia ścieków w m. Zbiersk Cukrownia, budynek turbinowni w m. Zbiersk Cukrownia, warsztat samochodowy i kotłownia dla tartaku w m. Fajum).

Ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 247) przywołuje Państwową Inspekcję Sanitarną do uzgadniania przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których opracowanie raportu jest obligatoryjne oraz mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których opracowanie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może nie być wymagane.

W związku z planowanymi inwestycjami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wydano 66 opinii sanitarnych (np.: budynki inwentarskie w m. Gać Kaliska, Kamień, Czartki, Złotniki, Floretyna, Chodybki; punkt skupu złomu w m. Russów, Tymianek, Wyrów, Godziesze Małe; zbiornik małej retencji w m. Czempisz; ujęcia wodne w m: Petryki, Zbiersk, Kamień, Gać Kaliska Pruszków, Sierzchów, Długa Wieś Trzecia, Czajków, Blizanów, Łyczyn, Lisków, Dzierzbiny; sieć kanalizacyjna i wodociągowa w m: Nowa Plewnia, Dębe, Żydów- Borek; farmy fotowoltaiczne w m; Długa Wieś I i II, Lisków, Złotniki Wielkie, Kuczewola, Szadek, Cienia Druga, Pólko, Zakrzyn, Annapol; drogi gminne i powiatowe w m: Kolonia Skarszewek- Godziesze, Godziesze Wielkie- Końska Wieś, Bogucice, Szałe – Różana - Jagodowa - Opatówek, Blizanów Drugi – Piątek Mały, Piotrów – Pruszków – Zakrzyn, Wola Droszewska, Korzekwin, Zadowice; hala produkcyjno-magazynowa w m. Łaszków; budynki mieszkalne jednorodzinne w m.: Nowy Nakwasin, Kamień; stacja uzdatniania wody w m. Morawin, elektrociepłownia gazowa w m. Zbiersk-Cukrownia

W 2020 roku wydano w drodze opinii sanitarnych 13 uzgodnień przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (np. instalacja do przetwarzania odpadów sztucznych; ferma drobiu w m.: Czempisz, Zborów, Borów, Złotniki, Krowica Zawodnia, Kamień, Brudzew, Oszczeklin, Szulec, Marchwacz - Kolonia; budynek inwentarski w m. Ksawerów, Krowica Pusta).

Opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć takich jak: stacje uzdatniania wody, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, zakładów utylizacji odpadów, obiektów handlowo-usługowych, zakładów pracy, ferm pozwala na poprawę warunków sanitarno-higienicznych na terenie powiatu. Istotnym celem jest dążenie do zagwarantowania, aby projektowane obiekty w powiecie kaliskim, w tym szczególnie przemysłowe nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludności.

W trakcie opiniowania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu uzgodnił 7 dokumentacji projektowych.

Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej wracano uwagę na prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, instalacji sanitarnych oraz czy zostały spełnione warunki określone w przepisach szczególnych.

W związku z prowadzoną działalnością zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonano 39 wizji lokalnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kaliszu dopuścił do użytkowania 41 obiektów budowlanych. Były to następujące obiekty: spożywcze, lokale gastronomiczne, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, gabinety lekarskie, przychodnie lekarskie, przechowalnia produktów rolnych (warzywa i owoce), budynki handlowe, przedszkola, żłóbki, budynki kulturalne gminne, warsztat samochodowy, pokoje gościnne, zakład przetwórstwa rolno-spożywczego.

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektowaną przez tutejszy organ oraz przez rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych.

X. WNIOSKI

Sytuację epidemiologiczną powiatu kaliskiego w 2020 roku kształtowała przede wszystkim panująca pandemia COVID-19.

Podjęto nowe zadania związane z jej zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem, polegające na:

1. Udzielaniu informacji na wszelkie tematy organizacyjne związane z epidemią zwłaszcza rozpoczęcia i zakończenia kwarantanny lub izolacji.
2. Niezwłocznym kontaktem telefonicznym z osobami i z dodatnim wynikiem badań w kierunku wirusa, ustalaniu osób z kontaktu i nakładanie na te osoby kwarantanny.
3. Koordynowaniu przepływu informacji z lekarzami rodzinnymi POZ.
4. Zbieraniu informacji o zakażeniach, osobach będących w kontakcie z osobami zakażonymi.
5. Codziennym raportowaniu dynamicznie zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej zakażeń wirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu kaliskiego.
6. Budowaniu bazy danych (rejestrów) o zakażeniach, do wykorzystania w planowaniu kolejnych działań.
7. Koordynowaniu masowego dostępu do badań przesiewowych - współpraca z mobilnymi punktami pobrań.
8. Kontroli obiektów w zakresie przestrzegania ustanowionych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
9. Współpracy z innymi instytucjami takimi jak: Komendą Miejską Policji, Miejskim i Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, w ramach prowadzonego nadzoru nad osobami objętymi izolacją lub kwarantanną.

W celu dalszej poprawy stanu bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie grodzkim należy kontynuować następujące działania:

1. Prowadzić nadzór nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.
2. Sprawować nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
3. Prowadzić monitoring suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środków spożywczych wzbogaconych wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Wzmocnić nadzór nad produktami wprowadzanymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.
5. Wykonywać analizy mikrobiologiczne próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności.
6. Sprawować bieżący nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
7. Sprawować bieżący nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej.
8. Prowadzić nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
9. Przeciwdziałać narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych.
10. Sprawować nadzór nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej.
11. Sprawować nadzór nad warunkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
12. Realizować niezbędne czynności zapobiegawcze lub kontrolne w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego.

13. Sprawować zapobiegawczy nadzór sanitarny pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach, przy realizacji przedsięwzięć oraz ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powiatu kaliskiego.
14. Inicjować zadania w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z potrzebami społeczności lokalnych i aktualną sytuacją epidemiologiczną powiatu grodzkiego.
15. Kontynuować współpracę z wydziałami Starostwa Powiatowego, władzami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi celem eliminacji zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia i życia ludności.